

LAIKAI IR ŽMONĖS

GUBERNATORIUS ROCKEFELLERIS PASIRY-
ŽO AKTYVIAI KOVOTI UŽ RESPUBLIKONŲ
NOMINACIJĄ, AIŠKINDAMAS, KAD LAIKAI
IR ŽMONĖS PASIKEITĖ. — UŽTAT JŲ PRO-
BLEMOS REIKALAUJA NAUJOVIŠKŲ SPREN-
DIMŲ. — ARGUMENTAI UŽ IR PRIEŠ.

VYTAUTAS MESKAUSKAS

Antradienį į aktyvią priešrinkiminę kovą įsijungė ir New Yorko valstijos gubernatorius Nelson Rockefeller. Kaip žinia, jis ir anksčiau yra bandęs gauti respublikonų nominaciją į prezidentus, tačiau tos pastangos ne tik neatnešė laimėjimo, bet ir smarkiai prisidėjo prie partijos suskilimo į konservatorių ir liberalų frakcijas. Už tat šiais metais jis iš pradžių aiškino, kad nesąs kandidatas, bet sutiksias tokiu būti, jei partija jo prašys. Lai-
kui bėgant atrodė, kad ko gero partija jo gali ir neprašyti, kad Nixonas per pirminius rinkimus gali surinkti pakankamą iš-

rinkimui per pirmą balsavimą atstovų skaičių, todėl jis pasiryžo anksčiau įsijungti į kovą. Iš

Gov. Rockefeller

partinio taško žiūrint, padėtis nebuvo sveika, nes laikraščių pirmuosiuose puslapiuose būtų pranešinėjama tik apie demokratų kandidatų kovą už nominaciją, o apie Nixono pareiškimus būtų pranešama tik laikraščių viduryje, kuriuo mažai kas domisi.

Tokiu būdu Nixono - Rockefellerio kova dėl nominacijos gali atnešti partijai ir patiems kandidatams naudos, nors aplamai imant vėlybas kandidatų įsijungimas į priešrinkiminę kampaniją prieštarauja amerikiečių rinkiminei sistemai, kuri norėtų, kad pirminių rinkimų proga tauta galėtų plačiau susipažinti su kandidatais. Senatorius McCarthy iš demokratų pusės ir Nixonas iš respublikonų pusės ir pradėjo eiti tokiu keliu, tačiau vėliau jie susilaukė konkurencijos iš "pašaliečių", kaip viceprezidento Humphrey ir Rockefellerio, kurie lyg ir sako, kad mums tie pirminiai rinkimai visai nereikalingi, nes visi žino kas mes, kas, žinoma, didele dalimi atitinka tiesai. Bet jei taip, kam iš viso reikalingi pirminiai rinkimai, kurie tiek daug kaštuoja? O taip pat ir elektoriai prezidento rinkimuose? Visa tai buvo suprantama anais laikais, kada buvo rašoma JAV konstitucija ir nebuvo nei lėktuvų, nei radio, nei televizijos, bet vargu ar reikalinga šiandien.

Žodžiu, laikai keičiasi, keičiasi ir žmonės. Didelė dalis žmonijos ne susipratimų ir glūdi tame, kad kartais nesugebama suprasti pasikeitusios situacijos ir pasikeitusios galvosenos, kas priveda prie visai nereikalingų konfliktų. Kandidatas Rockefelleris aiškina, kad jis tai suprantas ir žinąs reikalingus sprendimus. Taip vadinamo skurdo problemą jis nori išspręsti privataus kapitalo bendradarbiavimu su vyriausybe. Kas --

klausė jis savo pirmoje spaudos konferencijoje pereitą antradienį -- pastatė tuos pastatus, kuriuose šiandien gyvena negrai? Privatus kapitalas! Jis gali juos vėl atstatyti. Bet kadangi tai siejasi su didele rizika, privačiam kapitalui reikalinga valstybės garantija, lygiai kaip valstybė garantuoja ir indėlius taupymo bendrovėse. Vistiek, ar Rockefelleris bus išrinktas kandidatu ar ne, atrodo, kad respublikonų rinkiminėje programoje ar, kaip čia vadinama platformoje, bus pasisakyta už glaudesnę privataus ir valstybinio ūkio sektoriaus bendradarbiavimą šioje srityje, nes demokratų praktikuotas vien didesnis valstybės įsikišimas buvo ir nepakankamas ir perbrangus visos tautos ūkiui.

Kai šios eilutės buvo rašomos, Rockefelleris dar nebuvo pasisakęs Vietnamo reikalu. Šiuo klausimu plačiau jis norėjo išsitariti Philadelphiaje, tačiau faktas, kad į savo patarėjus jis pasikvietė prof. H. Kissingerį, kuris laikomas aktyvaus pasipriešinimo komunistinėm užmačiom šalininku, duoda vilties, kad jis nebus už viešą ar slaptą kapituliaciją. Iš Rockefellerio pareiškimų paskutiniame Look žurnalo numeryje galima suprasti, jog jo pagrindinė idėja yra, kad su komunistais reikia su gyventi, tačiau ir komunistai turi susigyventi su mintimi, kad ir kapitalizmas toliau gyvens. Rockefelleriui, atrodo, patinka mintis, kad reikia ieškoti kokio sąlyčio su Raudonąja Kinija, nes Vietnamo JAV kovoja prieš

(Nukelta į 2 psl.)

IŠ PRAEITIES ARCHYVŲ... Lietuvos Respublikos Prezidentas Antanas Smetona, kuris kartu buvo ir Lietuvos Skautų Sąjungos Šefu, 1938 m. liepos 7 d. atidaro II-ją tautinę skautų stovyklą A. Panemunėje. Nuotraukoje iš kairės: pranešėjas psk. V. Bražėnas, Lietuvos kariuomenės vadas gen. S. Raštilds, Švietimo ministeris Tonkūnas, Skautų Tarybos pirm. dr. J. Alekna, prezidentas A. Smetona ir J. Tubellienė. Lietuvių skautų tautinės stovyklos rengiamos kas 10 metų. Pirmoji tautinė stovykla įvyko A. Panemunėje 1928 m. Šiais metais rengiama penktoji tautinė ir jubiliejinė skautų ir skaučių stovykla įvyks nuo liepos 8 iki 20 d. Rako stovyklavietėje, Michigane.

V. Kizlaičio nuotrauka

KAIP PRAGYVENTI IŠ 12 RUBLIŲ PENSIJOS?

Nors dar tik keletas metų, kaip Lietuvoj sovietinė valdžia pradėjo platesniu mastu mokėti senatvės bei nedarbingumo pensijas, bet balandžio 26 dieną TIESA Vilniuje skelbė "tarybinio socialinio aprūpinimo" 50 metų jubiliejų. Mat, visi rusų bolševikų jubiliejai dabar minėtini ir Lietuvoj. Todėl tą dieną buvo aiškinama, kaip dabar Lietuvoj atsiliepiama 1918 m. balandžio 26 d. pasirašytasis Lenino dekretas. Būtent: pensijas ar pašalpas Lietuvoje dabar gauną apie 517 tūkstančių asmenų, kone kas šeštas gyventojas! Esą, "tai galima tik mūsų visuomenės sąlygomis"...

Yra pateiktas ir kitas, iš pirmo žvilgsnio beveik įspūdingas skaičius: 1967 metais tų pensijų ir pašalpų esą išmokėta 98 mil. 816 tūkstančių rublių... Tačiau

tuos milijonus padalinus 517-kai tūkstančių, pensijos ar pašalpos vidurkis išeina tik apie 191 rublį per metus, arba ne visiškai 16 rublių per mėnesį...

Tarp tų 517 tūkstančių pensininkų bei pašalpininkų yra nemažas skaičius visiškai ne Lietuvoj tas pensijas išsitarė, arba, jei ir Lietuvoj, tai Lietuvos okupantų ar kolonistų funkcijose. Jie, kaip ir eilė privileijuotų vietinių "nusipelnėlių", gauna ne vidurkio dydžio pensijas, o keleriopai didesnes. O už kiekvieną apdovanotą, sakysim, 60 rublių per mėnesį pensiją, vienuolikai mažų lieka tik po 12 rublių per mėnesį. Už kiekvieną gaunantį 100 rublių pensiją, turi būti 21 gaunąs tik po 12 rublių.

O juk 12, arba 16, ar net 20 rublių per mėnesį -- tai gi ne senatvės aprūpinimas. Tai tik ketvirtadalis, daugiausia -- trečdalis pragyvenimo minimumo.

Tokio "senatvės aprūpinimo" neįmanoma pateisinti net ir pasiaiškinimu, kad "geriau mažai, negu nieko", kadangi Lietuvoj daugiau kaip trys ketvirtadaliai dabartinių "aprūpintųjų" savo laiku turėjo šokių ar tokių pagrindą savo senatvei, jei ir kukliai, tai vistiek patenkinamai aprūpinti ir be valdžios malonės. Valstybė, kuri dabar duoda lėšų pragyventi vienai savaitei per mėnesį, yra atėmusi iš jų žemę ar kitokią nuosavybę, daugeliu atvejų yra sunaikinusi ir šeimas, kuriose jų senatvė galėjo būti aprūpinta. Niekas kitas, kaip tas beveik pusmilijonis "vidutinių" pensininkų Lietuvoj neįjunta skaudžiau, kad jie yra tapę apiplėšti, o dabar iš jų reikalaujama dėkingumo apiplėšusiems už gražinimą šiek tiek trupinių. Jiems nieko nesako 98 milijonai per metus. 16

ar 12 rublių per mėnesį jiems yra "tarybinio socialinio aprūpinimo" apčiuopiamiausia realybė. (ELTA)

Rusai visur...

Lietuvos teritorijoje suorganizuotos komunistų partijos sekcijos ne tik viršūnė Vilniuje, bet ir miestuose bei miesteliuose rūpestingai nusagstyta rusais pareigūnais. Šių metų pradžioj buvo atliekamas rajonų (rajoninių partijos vadovybių) per rinkimo formalumas. Laikraščiuose ta proga buvo minimi, kur koki dabar yra rajoniniai sekretoriai (valdybų nariai). Beveik kiekviename rajone, jei ne daugiau, tai bent vienas iš trijų sekretorių yra rusas. Pavyzdžiui: Akmenė -- N. Krasilnikov, Anykščiuose -- D. Grabusov, Eišiškėse -- Afanasij G. Novikov (pirmasis sekr., šalia jo -- Milaszewicz, S. Greiški), Ignalinoj -- P. Kolesnikov, Jonavoj -- F. Žabin, Joniškų -- A. Guščin, Kaišiadoryse -- V. Kiuršin, Kauno rajone -- A. Smirnov, Kupiškio -- A. Sagulin, Mažeikių -- V. Šarapajev, Panevėžio raj. -- J. Kalačiova, Raseinių -- Lev Molotok, Rokiškio -- S. Boldarev, Šilutės -- N. Berdnikov, Širvintų -- S. Korovin, Švenčionių -- K. Finogenov, Vilniaus (užmiesčio) -- V. Petuch, N. Byčkov ir V. Gubin, Zarasų -- A. Tujezov, E. Petrova...

Vilniaus miesto sudėtingesniame komitete ir miesto dalių komitetuose: J. Bielousov, A. Šachraj, G. Simonenko (organizacinio skyriaus vedėjas), A. Masiuk, R. Jadedvič, N. Uksov... Kauno mieste -- L.K. Maksimov, N. Laškov, F. Butylkin, I. Golubov... Klaipėdoj -- D. Rožnov, Panevėžy -- V. Plakšin, Šiauliuose -- V. Avralev... (ELTA)

SENIAUSIA LIETUVĖ...

Vilniuje Antavilių invalidų namuose gyvena senutė Zofija Miniotienė, kuri esanti gimusi 1837 metais. Tai, turbūt, seniausia iš visų lietuvių, nes jai suėjo 131 m. amžiaus.

IŠ VISO PASAULIO

• MARINŲ GENEROLAS Robert Cushman pareiškė, jog amerikiečių marinų ir P. Vietnamo dalinių, įsiveržę į Ashau slėnį, nukirto pagrindinį komunistų tiekimo ir infiltracijos kelią į pietus. Tame slėnyje sutelkta labai daug moderniškiausių ginklų, kurių suradimas ir sunaikinimas pareikalaus ašturių kovų ir aukų.

• CLEVELANDO BURMISTRAS Carl Stokes paskelbė planą, kuriuo bus sutelkta 1,5 bil. dol. miestui atstatyti, bedarbiams įdarbinti, labdarai praplėsti ir t.t. Didžiausia dalis tų pinigų tikimasi gauti iš federalinės valdžios, gi pradinį kapitalą jau pasižadėjo sudėti didžiųjų imonių vadovybės. Be to, rinkliavos bus vykdomos renkami aukų iš visų prekybos imonių ir gyventojų.

• JOSEPH RIZOR, 40 metų stalius, gavo kito žmogaus širdį ir po operacijos Stanfordo, Calif. ligoninėje paciento stovis gydytojų buvo paskelbtas "patenkinamu". Tai aštunta tos rūšies operacija. Vieną jų, neseniai įvykdyta Paryžiuje, pasi-
baigė paciento mirtimi.

• HANOI vyriausybė atmetė Indonezijos pasiūlymą tartis su JAV arstovais dėl paliaubų Vietname viename iš laivų atplukdžius jį į Tonkino įlanką.

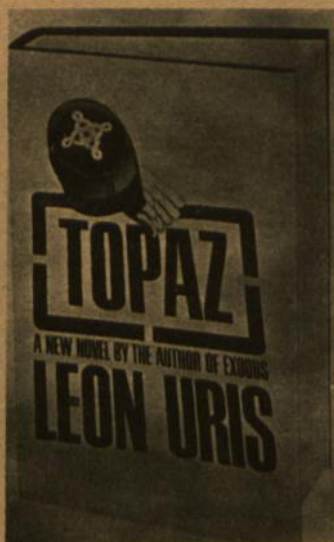
Derybos dėl derybų vietovės jau visas mėnuo neduoda jokių rezultatų, JAV vyriausybei atsisakant priimti Varšuvą derybų vietą.

Atrodo, tuo klausimu prez. Johnsonas laikosi "palauksim - pamatysim" politikos ir nepasiduoda spaudimui susitikti su JAV nepalankia deryboms vietoje.

• OLIMPINIAM KOMITETUI išbraukus P. Afrikos respublikos rinktinę iš Olimpinio žaidynių, JAV spaudoje pagausėjo skaitytųjų laiškai, kuriuose reikalaujama pirmoj eilėj atsiskai-
kyti Sov. Sąjungos dalyvavimo, kurioje mažumų persekiojimas vyksta dar žiauresniu būdu, negu P. Afrikoje. Norint tokiu būdu atitaisyti kam nors daromą skriaudą, Olimpinis Komitetas netoli tenuesis. Jei atkreiptas dėmesys į vieną valstybę, visuomenės opinija privalanti paspausti ta linkme, kad konsistentiškai žygdai paleistų ir tas valstybes, kurių elgesys su žmogaus teisėmis nesuderinamas su olimpine dvasia.

Maskvos ranka Paryžiuje (1)

1962 metų pavasari prezidentas John F. Kennedy parašė asmenišką laišką Prancūzijos prezidentui de Gaulle, pasiuntus jį specialiu kurjeriu. Jame JAV prezidentas išpėjo savo Prancūzijos kolegą gavęs patikimų žinių, jog Maskva turinti savo agentus ne tik žemesnių Prancūzijos pareigūnų tarpe, bet gal būt net pačiame ministerių kabinete. Kennedy pasiūlė de Gaulle patikrinti jo informacijų šaltinį -- vieną aukštą sovietų valstybinio

Rašytojas Leon Uris, pagarsėjęs su romanu iš žydų gyvenimo "Exodus", parašė naują romaną "Topaz", kuris iškelia Maskvos šnipų veiklą Prancūzijoje...

bėgėlis save kurį laiką vadino Dolnycinu, tačiau tai nebuvo jo tikroji pavardė. Kiekvienu atveju, kai de Gaulle į Ameriką pasiuntė savo geriausią seklių komandą jam ištardyti, jie jį vadino slapyvardžiu 'Martel'.

Dabar po šešių metų visą tą bylą į viešumą išvilkio buvęs Prancūzijos saugumo ryšininkas Washingtono Philippe Thyraud de Vosjoli savo rašiniiais londoniškame Sunday Times ir amerikoniškame Life žurnale. Tą istoriją de Vosjoli jau anksčiau papasakojo savo draugui amerikiečių rašytojui Leon Uris, kuris ją panaudojo romanui 'Topaz', tačiau jo prancūziškas vertimas iki šiol dar nepasirodė ir de Gaulle vyriausybė iki šiol atsisakė bet ką pareikšti apie tą romaną, duodama suprasti, kad jis yra rašytojo fantazijos vaisius.

Galimas daiktas, kad

Prancūzas George Paques, dirbęs prie NATO, už šnipinėjimą sovietams nuteistas iki gyvos galvos kalėti, vėliau buvo paleistas 20 metų sunkių darbų kalėjimu.

tokia reakcija į 'Topazą' dabar De Vosjoli paskatino viešai atskleisti savo kortas. De Vosjoli apie Kennedy laišką de Gaulle sužinojo tik atvykus prancūzų tardytojams į JAV. Tie iš pradžių žiūrėjo į visą aferą skeptiškai. Jiems net atrodė, kad Maskva tyčia savo reveliacijom nori sugadinti amerikiečių - prancūzų santykius.

Čia reikia prisiminti, kad prancūzai turi dvi žvalgybos organizacijas: SDECE (Service de Documentation Extérieure et de Contre-espionage), kurios atitinkmuo būtų amerikiečių CIA, ir DST (Direction de la Sécurité du Territoire), atitinkanti amerikiečių FBI. Jos abi pasiuntė savo agentus į JAV po to, kai generolas de Rougemont, paties de Gaulle patikėtinis, pasikalbėjęs su 'Marteliu' įsitikino, kad jis šneka tiesą.

Prancūzų agentai atsiėmė visą eilę slapčių

Jacques Foccart, artimas de Gaulle bendradarbis, pagal de Vosjoli turėtų būti tuo garsiuoju sovietų šnipu prancūzų vyriausybėje, kuris minimas "Topaz" romane.

dokumentų. Dalis jų buvo tikrų, dalis specialiai sufabrikuotų. Kai 'Martel' pasisakė, kad jis turėjęs progos net savo akimis pamatyti visą eilę slapčių prancūzų dokumentų, jam buvo patiekti tie dokumentai su klausimu, kuriuos jų jis matęs. 'Martel' is' atrinko keletą iš tikrų dokumentų tarpo.

Jis smulkiai buvo susipažinęs su SDECE veikla nuo 1958 metų. Jis nežinojo visko, tačiau turėjo nemažai informacijų, kurios galėjo prancūzams atskleisti tikrą tiesą. Pavyzdžiui, kad tūlo Pietų Prancūzijos miestelio miesto tarybos narys iš tikro buvo sovietų pilietis, ar kad vienas prancūzų mokslininkas, aziatų kilmės, buvo užverbuotas Londone tada ir tada duoti žinias KGB. Prancūzams iš tų informacijų buvo lengva nustatyti tikrą įtariamų asmenų tapatybę.

A. Bielskus su "Žaibo" klubo mergaičių tinklinio komanda, labai stipriai pasirodžiusia varžybose Detroito prieš kitas savo amžiaus komandas. Stovi iš kairės: A. Bielskus, J. Vaivadaite, L. Leščinskaitė, D. Bielinytė, D. Ralytė, L. Vasiliauskaitė, L. Garlaitė ir D. Sušinskaitė. J. Garlos nuotrauka

Tardymas užtruko labai ilgai ir iš jo paaiškėjo, kad sovietai turėjo savo šnipų užsienio ir krašto apsaugos ministerijose bei prancūzų delegacijoje NATO organizacijoje, kad sovietai turėjo savo žmogų de Gaulle aplinkoje, kad sovietų šnipų lizdas 'Saphire' vardu veikė pačioje SDECE organizacijoje ir kad prancūzai SDECE ribose ruošia specialią organizaciją špionazui JAV-bėse, kad čia patyrus jiems ir Maskvai reikalingas paslaptis amerikiečių technologijoje.

Ta paskutinė informacija nustebino patį De Vosjoli, nes jis apie tokius kėslus nieko nežinojo, o buvo Prancūzijos saugumo ryšininku Washingtono!

'Martel' teigė, kad dar 1959 metais generolas Zakarovskis, vadovavęs KGB užsienio operacijom, aiškino savo štabui, kad prancūzai rimtai galvojo organizuoti tos rūšies špionazą Amerikoje ir buvo labai patenkintas, kad sovietai už dienos ar kitos sužinos tą patį, ką sužinojo prancūzų SDECE.

De Vosjoli į tą teigimą iš pradžių žiūrėjo skeptiškai, tačiau po kiek laiko jis iš tikro gavo įsakymą prisidėti prie tokio šnipų tinklo JAV-bėse organizavimui. Tačiau daugiausiai jis patikėjo 'Martelio' teigimui po savo paties karta patyrimo Kubos aferoje.

(Bus daugiau)

NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ

VARŽYBOS DETROITE

Detroito įvykusiose XVIII-ios Š. Amerikos lietuvių krepšinio pirmenybėse dalyvavo 17 JAV ir Kanados komandų.

Vyrų klasėje nugalėtojais liko praėjusių metų čempionai Chicagos Neris, pusbaigmių pratęsimе laimėjusi prieš gan stiprią Clevelando Žaibo komandą 108:107 ir baigmėje nugalėjusi Ansonios Geležinį Vilką (buvusį Waterburio Gintarą) 86:77. III vietą išsikovojo pirmenybių favoritai Detroito Kovas, laimėjęs prieš Lietuviką 99:66, pralaimėjęs Geležiniam Vilkui ir nugalėjęs Žaibą 113:107. Aušros vyrams pralaimėjusiems Žaibui 82:62 ir nugalėjusiems Lietuviką 63:51, atiteko V vieta.

Jaunių A klasės meis-

teriu liko irgi praėjusių metų nugalėtojais Cice-ro Ateitis, laimėjusi prieš Detroito Kovą 47:41 ir Chicagos Nerį 61:45. Aušros jaunieji, pralaimėję Lietuviką 39:57 ir nugalėję Toronto Vytį 40:37 liko V vietoje.

Jaunių B klasėje nugalėtojais liko Toronto Aušra. Aušriečiai, be didelio vargo nugalėję Lietuviką 72:40, vos nesuklupo prieš praėjusių metų čempionus Cice-ro Ateitį. Reguliarios rungtynės baigėsi lygio mis 48:48. Pratęsimе, trenerių kovoje D. Laurinavičius išėjo laimėtoju. Rungtynės baigėsi 55:53 Aušros naudai. Sekmadienio baigmėje aušriečiai 20 taškų skirtumu nugalėjo Clevelando Žaibą 50:30.

NAUJOS, IDOMIOS KNYGOS!!! UŽSISAKYKITE PER DIRVĄ!!!

A. Merkeliš — SMETONA — Monografija	\$12.00
V. Šliogeris — A. SMETONA — ŽMOGUS IR VALSTYBININKAS	\$2.00
O. J. C. Norem — TIMELESS LITHUANIA	\$4.00
B. Armonienė — PALIK AŠARAS MASKVOJE	\$3.00
V. Volertas — ŠAMOKSLAS — premijuotas romanas	\$3.50
St. Yla — MODERNI MERGAITĖ	\$4.00
Vytė Nemunėlis — MEŠKIUKAS RUDNOSIUKAS	\$3.00
J. Juodis — TAUTOS KELIU — paveikslų albumas	\$7.00
Gr. Šimukonienė — SU DAINA — Lietuviškų dainų rinkinys	\$2.00
J. Budrys — KONTRŽVALGYBA LIETUVOJ	\$2.50
Pr. Alšėnas — MARTYNAS JANKUS	\$4.00
R. Skipitis — NEPRIKLAIMSOMA LIETUVA	\$7.00
Dagys — SKULPTŪRŲ IR PAVEIKSLŲ REPRODUKCIJOS (angliškų įvadu ir parašais)	\$6.00
A. Vaičiulaitis — GLUOSNIŲ DAINA — PADAVIMAI	\$2.50
J. Mekas — PAVIENIAI ŽODŽIAI — POEZIJA	\$4.00
A. ŠKĖMOS RASTAI I tomas	\$6.00
Dambriūnas, Klijmas, Schmalstieg — INTRODUCTION TO MODERN LITHUANIAN	\$7.00
P. Taralis — VILNIAUS RŪBAS minkštais viršeliais	\$3.00
	kietais viršeliais \$3.75
LITERATŪROS METRASTIS Trečiasis Pradalgė ir Ketvirtas Pradalgė	
	kietais viršeliais \$3.75
	minkštais viršeliais \$3.00
J. Gliuda — THE SONATA OF KARUS (Ikarų Sonata angliskai)	\$5.00
J. Svaistas — DANGUS DEBESYS kietais viršeliais	\$3.75
	minkštais viršeliais \$2.50

Visa eilė kitų poezijos, beletristikos ir pramoginių knygų.

Teiraukites Dirvoje Jums reikalingų knygų ir plokštelių reikalui.

Užsakant knygas, prie kainos prašome prijungti 25 c. pašto išlaidoms.

Rašykite:

DIRVA,
6907 Superior Avenue,
Cleveland, Ohio 44103

Viešėdami Chicagoje aplankykite **PARAMA**
MAISTO IR LIKERIŲ KRAUTUVĘ

2534 WEST 69th STREET. Telefonas: RE 7-3332

Savininkai: J. JANUŠAITIS ir J. MAZEIKA

Čia rasite didžiausią pasirinkimą vietinių ir importuotų likerų ir kitokių gėrimų, gi delikatesų skyrius stebina savo įvairumu.

Kainos žemos — Pasirinkimas didelis.

APSILANKĘ — ĮSITIKINSITE.

DIRVA

The Lithuanian Newspaper

Established 1915

6907 Superior Avenue, Cleveland, Ohio 44103

Telephone: 431-6344

Second-Class Postage paid at Cleveland, Ohio.

Published every Monday, Wednesday and Friday except in case of Holidays by American Lithuanian Press Radio Ass'n VILTI, Inc. (Non-profit).

Subscription per year \$13.00, Single copy 10 cents.

Editor-in-chief Jonas Čiuberkis.

Prenumerata metams \$13.00, pusei metų \$7.00. Dirva išeina tris kartus į savaitę, išskyrus šventes ir du kartus liepos ir rugpjūčio mėnesiais.

Redaguoja:

Jonas Čiuberkis ir Vytautas Gedgaudas

PRISIMINKIME SAVANORIUS IR KARO INVALIDUS

Kaip kiekvienais, taip ir šiais Jubiliejiniais Metais, prisiminėme Nepriklausomybės Akto signatarus. Jų jau nė vieno nėra gyvo. Garbė jiems už jų drąsą ir pasiryžimą.

Prisimindami vienus, neturėtume užmiršti ir tų, kurie nepriklausomybę iškovojo karo lauke. Juk buvo daug Lietuvos priešų -- lenkai, bolševikai, bermontininkai, kuriems laisva Lietuva buvo nepageidautina. Lietuvos vyriausybei be kariuomenei buvo neįmanoma pasipriešinti priešų kėslams. Į vyriausybės kvietimą ginti tėvynės sienas atsiliepė daug rinktinių tautos vyrų -- savanorių. Jų dėka buvo atstatyta laisva Lietuva ir suorganizuota nuolatinė kariuomenė.

Daug tų pirmųjų laisvės kovų savanorių žuvo. Didelė dalis liko invalidais. Nepriklausomybės laikais jais rūpinosi vyriausybė. Jei bolševikams užėjus visi bijojome areštų, tai kaip gi jautėsi kovotojai prieš bolševikus savanoriai ar karo invalidai?

Visi bėgome nuo bolševizmo. Bėgo ir savanoriai ir karo invalidai. Dalis jų atsidūrė Amerikoje. Šiaip taip apsitvarkę ir pagal savo pajėgumą gavę darbus, susiorganizavo į Lietuvos Laisvės Kovų Karo Invalidų Draugiją. Dabartiniu metu D-jos pirmininkas yra Br. Tvarkūnas (Philadelphijoje) sekr. J. Kiaunė (New Yorke), narys A. Leskevičius (Chicagoje).

Visi karo invalidai jau pensininkai. Kokias gi jie pensijas galėjo išsitarnauti būdami be sveikatos? Dalis savo šeimos - vaikų dėka gyvena pakenčiamai. Bet daug kam iš jų reikalinga ir piniginė parama. Susinešiojus rankos protezui, ar susirgus, žinant čia medicininio patarnavimo kainas, be paramos sunku išsiversti. Dar paskutinėmis žiniomis yra gyvi trys karo invalidai pavergtoje Lietuvoje. Jiems praėjusiais metais buvo siunčiami siuntiniai, o šiemet Draugija turi lėšų tik čia esantiems karo invalidams paremti. Draugijos pajamos labai menkos. Per 1967 m. gauta iš Rochesterio -- 30 dol. Waterburio -- 70, Chicago -- 67, Omahos -- 76, Los Angeles -- 170 ir Clevelando -- 176 doleriai.

Kur gi kitos kolonijos ir kariai ramovėnai, kad užmiršta savo ginklo draugus? Taigi, materialinė parama paskutiniu metu labai menka.

Reikia prisipažinti, kad mes užmiršome savanorius ir karo invalidus ne tik materialiai, bet ir moraliai. Štai, siemet per Vasario 16 d. iškilmes savanoriai buvo prisiminti tik Clevelande ir, rodos, Worchesteryje. Juk Jubiliejiniai metai, tai nors geru žodžiu parodykime, kad mes lenkiame galvas už jų pasiaukojimą atstatant nepriklausomybę. Parodykime pagarbos ir meilės kol dar jie yra gyvi. Kaip juos pagerbti turėtų pagalvoti Bendruomenė ar Kariai Ramovėnai. Progy, manau, turėtų susirasti. Juk bus dar visokių minėjimų: Tautos Šventė, Kariuomenės Šventė ir kt.

Štai, Bostono jūrų skautai pagerbė savanorių Vládą Balčių. Mančiau, kad šiais metais Kariuomenės Šventės minėjimus reikėtų pravesti karo invalidų ir savanorių prisiminimo ir pagerbimo ženkle. (p.m.)

Spaudoje pasidairius

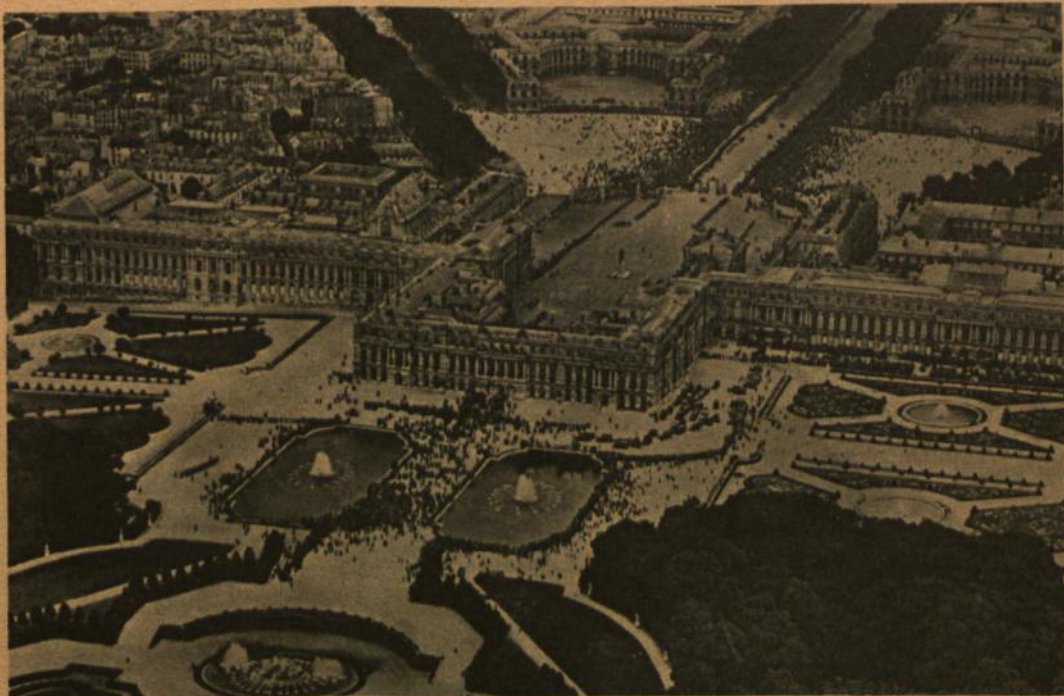
NEMALONŲS
NUOSTOLIAI IR
- IŠ KUR JIE?

Aldona Anyta savo Trečiadienio Pastabose (Naujienos, gegužės 1d.) į klausimą "iš kur tos išlaidos", rašo, jog švedų meninis vienetas Chicagoje, surengęs į metus kelis operų pastatymus, paskutinį kartą iš Operos 'Lucia di Lammermoor' sulaukė nuostolio 706 dol.

"Joks nuostolis nėra

malonus", rašo Aldona Anyta (jau beveik visiems žinant, kas po tuo vardu rašo), "tačiau... 'Gražina' davė daugiau nuostolių, negu visa 'Lucia di Lammermoor' apyskaita. O 'Maro' deficitas irgi siekė 6,000 dol".

"Veikėjai, kuriems tenka tų meninių pareigų išlaidas daryti, gal, galėtų aiškinti ir paaiškinti, kaip, iš tiesų, atsiranda tos išlaidos. Man žinoma, kad labai dažnai kai kurie asmenys su visuomenės pinigais nesiskaito. "Lietuvius geras, davė vakar, duos ir rytoj" -- galvoja jie. Dažnai mušamės į "iškilmingumą", "padaryti, kaip reikia".

Versalio rūmai prie Paryžiaus, stebint iš lėktuvo 1919 m. birželio 28 d., po pasirašymo taikos sutarties su Vokietija. Žmonių susidomėjimas konferencija buvo didelis. Balgus su Vokietija, konferencija toliau svarstė kitų tautų, ir Lietuvos, likimą. Šiuose rūmuose 1783 metais buvo pasirašyta Anglijos sutartis su naujai įsisteigusiomis Jungtinėmis Amerikos Valstybėmis.

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS ANGOJE (10)

BALUTIS Į VERSALĮ

K. S. KARPIUS

padovanoti Lietuvai Laisvės Varpą. (Varpui žinomus žodžius, "Oi, skambink per amžius vaikams Lietuvos --" suredagavo B. K. Balutis). Išrinko Chicago's Lietuvos redaktorių B.K. Balutį tautinės srovės atstovu į Versalio taikos konferenciją tikint Lietuvos klausimo sprendimu.

Birželio 10 d. paaiški, kad katalikų vadai buvo pradėję skelbti šauksią savo seimą paskirai, kaip padarė 1914 metais, bet nepaskelbė vietos nei dienos, šiam seimui kenkė.

Tarp kitų, pav., Westfield, Mass., klebonas skelbė Chicago's seimas esąs "išgamų" ir "samozvancų", o jame dalyvavę katalikai esą "šaudiniai katalikai".

Birželio 25 d. Foreign Language Association paskelbė sąrašus ateivių tautų laikraščių, lietuvių rado 30 įvairių periodinių leidinių. Lietuvius tuo būdu apsvietoje pastatė lygiomis suprančiais ir švedais.

Birž. 25 d. Vykd. Komitetas iš Washingtono paskelbė, kad surinktų milijono parašų lakštus įrišo į viršelius -- pasidarė 138 tomiai.

Birželio 28 d. lietuviai išsiuntė Lietuvos delegacijos pirmininkui prof. Voldemarui Versalio taikos konferencijoje tris gerai išlavintas stenografes: Oną Drangelytę, Marę Kizytę ir Marę Radzevičiūtę.

Liepos 2 d. mūsų spaudoje pasirodė pasipiktinimai, kad jau minėtas iš Europos grįžęs katalikų atstovas adv. Mastauskas, naujai paskirtas katalikų atstovu į Vykd. Komitetą Washingtono, amerikiečių spaudoje pasisakęs "aš stoviu už stiprią Lenkiją" (Dėl tos minėtos adv. Mastausko ir adv. Česnulio kelionės ir jo santykių su Gabriu mūsų spaudoje ilgai tęsėsi katalikų srovei priekaištai.)

Liepos 4 d. pasinaudojant Amerikos nepriklausomybės švente, lietuvių suvažiavimo proga Washingtono praveska graži demonstracija

Lietuvos de jure pripažinimo reikalavimo šūkiais.

Liepos 5 d. atvyko iš Lietuvos tūla Turčinavičienė, pradėjus šlietis prie lietuvių, bet jos tuoj atsikratyta paaiškėjus, kad jos misija buvo dirbti lenkų naudai.

Liepos 9 d. išvyko į Versalio Taikos Konferenciją tautinės srovės atstovas Balutis. Jam Tautinė Taryba įteikė \$5,000 čekį Lietuvos delegacijos išlaikymo reikalams. Lietuvos delegacijoje greta pirmininko prof. Voldemaro ir vicepirmininko Martyno Yčo dalyvavo amerikiečiai tautininkai B.K. Balutis ir iš Londono atvykęs inž. Norus; katalikų kun. J. Žilius ir kun. J. Dobužis.

(1919 m. rugs. 5-16 d., lietuvių konferencijoje Lauzannoje, Šveicarijoje, Lietuvos Tarybos pirmininkas Antanas Smetona pareiškė: Taikos derybose Amerikos lietuviai vaidins didelę rolę. Lietuvos nepriklausomybė privalo būti tų derybų pagrindu". Amerikos lietuvių katalikų atstovas kun. Dobužis pasakė: "Amerika derybose vaidins pirmaeilę rolę -- ir Amerikos lietuviai yra tam pasiruošę". Dabar Amerikos lietuviai taikos konferencijoje jau dalyvavo.)

Rugp. 11 d. Vykd. Komitetas Washingtono gavo Voldemaro, Balučio, Noraus, Yčo, Žiliaus ir Dobužio kablegramą pasiųsti tuoj į Paryžių \$40,000, nes iš "AV karo ginklų likvidavimo komisijos galima gauti milijono dolerių vertės gerų ginklų. Tautininkų ir katalikų fondai sudėję pinigų tuoj pasiuntė. Jauna Lietuvos kariuomenė susilaukė labai reikalingų, gerų ginklų kovai prieš bermontininkus, bolševikus ir lenkus.

Rugp. 20 d. New Yorke įsteigta komisija ginti lietuvių reikalams spaudoje, lenkams vėl pradėjus šmeižti lietuvių tautą.

Rugp. 29 d. Senate Washingtono buvo skirta Lietuvos pripažinimo apklausinėjimo byla. Dalyvavo daug lietuvių ir amerikiečių draugų, vei-

kėjų ir teisininkų. Lietuviai advokatai buvo žinomi veikėjai Lopato, Kodis, Bračiulis. Kaip Senate dažnai tokie klausinėjimai vykdomi, šiuo atveju buvo gvildinama, kodėl reiktų Lietuvai suteikti pripažinimas.

LAISVĖS VARPO IŠLEISTUVĖS

Birželio 9-11 dd. seimo nutarimu pagaminto Laisvės Varpo išleistuvė į Lietuvą surengta Chicagoje rugp. 30 d., kas parodo kaip skubiai varpui pagaminti komisi ja dirbo. Po seimo, per trumpą laikotarpį, visuomenė, nuoširdžiai užgirdama Laisvės Varpo padovanojimą, susiuntė dar \$6,000 aukų. Laisvės Varpas Kauną pasiekė tik 1922 m. sausio 12 d., kas liudijo nesutvarkytą prekių laivų judėjimą karopasekmėje.

Rugs. 16 d. New Yorke įvyko naujos lietuvių, latvių, estų ir ukrainiečių organizacijų suauktas kongresas. Priimta rezoliucijos už tautų laisvę ir protestai pasiųsti Washingtonui prieš lenkų puldinėjimą tų tautų.

Rugs. 24 d. New Yorke suauktas lietuvių šalpos draugijų suvažiavimas subendrinimui šalpos darbų. Katalikams sumanymui trukdant, suvažiavimas baigėsi tuščiomis.

Rugs. 27 d. Brooklyne įvyko lietuvių socialistų suvažiavimas. Nutarė jie vadintis "komunistais". Socialistų liko maža grupelė su vienu kitu vadu. (Vėliau Kremliai įsakius komunistams susitarti "bendram frontui" kovai "prieš fašizmą", socialistai pagelbėjo komunistams Amerikos lietuvių gyvenime įvykdyti kensmingiausius darbus, kol 1930 metais tas jų "bendras frontas" suiro, jiems savo tarpe susidus.)

Spalio 1 d., Lietuvių įprašytas, New Yorke kongresmanas LaGuardia įnešė Kongrese rezoliuciją reikalaujančią skirti \$15,000 įsteigimui Lietuvos respublikoje pirmutinio Amerikos konsulato. (Spalio 15 d. išvyko į Lietuvą pirmutinis JAV valdiškas atstovas John A. Gade.)

Spalio 4 d. Brooklyne lietuviai ir ukrainiečiai surengė milžinišką protesto demonstraciją prieš lenkų elgesį Lietuvoje ir Ukrainoje. Mūsų socialistų spauda iš to pasityčiojo.

Spalio 15 d. tautininkų Lietuvos Nepriklausomybės Fondas paskelbė "Lietuvos Laisvės Savaitę", surinkimui \$100,000 Lietuvos ginklų fondui.

Spalio 15 d., tapęs Vykd. Komiteto pirmininku, M.J. Vinikas netrukus gavo teisę vizuoti pasus Amerikos piliečiams vykstantiems į Lietuvą. Rusai ir lenkai viliojo žmones vizų reikalu kreiptis į juos.

Spalio 19 d. atvyko Lietuvos karinė misija su amerikiečių pulkininku priėmusiu lietuvišką pavardę Juododžiu, pulk. Perry ir kitais. Pradėta organizuoti Amerikos lietuvių savanorių brigada vykti į Lietuvą, bet kaip su "Lietuvos Lais-

(Nukelta į 4 psl.)

"DIALOGAS SU KRAŠTU" (23)

BRONYS RAILA

MATERIALISTAI SAVANAUDŽIAI

Nors Markso materialistinę filosofiją daugelis su pagrindu atmeta ir nepripažįsta, bet visi galim matyti, kad ekonominiai motyvai labai reikšmingi žmogaus gyvenime, ir jie ne kartą atitinkamai veikia jo ideologiją bei jausmus. Tačiau pavojinga ir klaidinga jų reikšmę pertempti, tuo labiau suabsoliutinti.

Ilgą laiką su liūdesiu seku, kaip tas ekonominis motyvas nekritiškai iš abiejų pusių naudojamas Lietuvos likimo problemai spręsti.

Iš šios pusės mes ieškom pro mikroskopą ir, be abejo, tuoj surandam neabejotinų įrodymų, kad okupuotos Lietuvos komunistinė ūkio santvarka yra niekam netekusi ir niekada nebus naši. Tai santvarka, kur sąmokslininkų grupė (komunistų partija) išnaudoja tautas ir jų darbo liaudį, pajėgdama liaudžiai suteikti tik skurdą, ypač maisto, aprangos, gyvenamųjų butų, kasdienių gyvenimo reikmenų atžvilgiais.

Tas vis taip pabrėžiama, jog kartais atrodo, kad svarbiausia dėl ekonominių sumetimų reikia "kovoti" už komunistinės santvarkos pašalinimą.

Gerovės ideologija

Iš kitos pusės - ta pati "ekonomistų" giesmė, apkaityta puošniausiomis frazėmis, tik griežtai priešingo turinio.

Komunizmas, girdi, darbo liaudžiai atnešė ir sukūrė (jei dar ne prabangiškai, tai jau netrukus, nes jis tuoj pavys ir pralenks kapitalistinį pasaulį), - sukūrė kokių rojų? Nagi, ekonominę gerovę, pavyzdinę socialinę ir sveikatos draudimą, bendrą praturtėjimą, lygybę, laimę, gyvenimo džiaugsmą. Lietuvoje žemės ūkis ir pramonė taip aukštai išvystyti, kaip niekad! Elektrifikacija, gazo dujos, televizijos aparatai, skalbiamosios mašinos, stilingi baldai, silkės, automobiliai! Na, jei dar ne kiekviena šeima per pietus valgo filet mignon kepsnį ir tortu užsikanda, tai netrukus taip ballavos. "Mes viską turim!" - kaip savo Amerikos išpūdių knygoje sušuko ir draugas Baltušis.

Tad kuo laisva, nepriklausoma ir demokratinė tarybinė Lietuva - ne Amerika? Ar jūs ne puspročiai ir gal tikri bepročiai, kai vis dar demagogiškai paistot, kad ji okupuota?

Taip mes ir "išsprendžiam" lietuvišką problemą", - žodžiais, o jeigu panorim, tai dar ir statistikomis. Arba psichologiškai: - pernai reikėjo ilgose eilėse stovėti prie krautuvės durų, šiame nebereikia, pernai nebuvo tų prekių, šiame jau yra, aha, vadinas, gyvenimas sparčiai gerėja. Arba ir globališkai: - mūsų kraštas mažas, didelės pramonės patys vieni neįstengtume sukurti ir išlaikyti, mums naudingiau turėti plačios imperijos rinką ir būti jos dalimi.

Tokią "ideologiją" sumaniai propagavo ir Anglijos, Prancūzijos, Belgijos ar Olandijos buvusios kolonijinės imperijos, kol jų negrai, arabai ir geltonieji pradėjo atkakliai maištauti prieš savo "gerovę". Tokios pat ideologijos vykdymu persunkta ir paskutinė didžiausia kolonializmo baudžiaivos imperija -- Sovietų Rusija.

Šios ideologijos ir politikos talkininku ir janičariniu vykdytoju yra vad. Lietuvos komunistų partija - faktinai Sovietų Rusijos kompartijos teritorinė sekcija Lietuvoje. Lietuvos išeivio ir politinio emigranto intelektualinis racionalus dialogas ar našios diskusijos su šios politikos vykdytojais yra beveik neįmanomos ir labai nedaug prasmingos. Čia logika, tiesa ir teisingumas neturi jokios reikšmės ir poveikio jų vienintelio persveriančio argumento - jėgos ir smurto - akivaizdoje.

Kai kapitalistai už dyką švaistos

Lieka tik neapčiuopiama, bet ne mažiau sunki ir rizikinga sritis - tai dvasios ir jausmų, proto ir valios plotmė. Aktualėja reikalas vis naujo ir vis gilesnio išsąmoninimo tiek užsienyje, tiek tėvynėje, kad klausimas čia būtų ir eina ne dėl turto, ne dėl kiaučių gausybės tvarte, ne dėl duonos, žemės ūkio ir pramonės išvystymo lygmens, ne dėl elektrifikacijos ar šaldytuvo, ne dėl skurdo ar medžiaginės laimės, - bet dėl lietuvių tautos gyvybės ir valstybinės nepriklausomybės.

Jeigu kiekvienam žmogui mieliausia tėvynė būtų tik ten, kur skanesnis penas, tai turtingas tautpus ūkininkas Bačiūnas Amerikoje per dešimtmečius nebūtų į visas puses švaistęs savo dolerių ar varginęs vis kuo nors padėti lietuvių kultūrai ir lietuviybei, o šiandien nebūtų Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pirmininkas. Jei žmogaus dvasios turinį ir jo sapnų "materializmą" apspręstų tik aukšto ekonominio standarto siekimas ir atsiėmimas, tai pirmąjį dolerių milijoną skaičiuodamas

stambus pirklys Valiūnas negaišintų savo brangaus laiko Vliko pirmininkyste.

Ir dešimtys kitų panašių. Ir nors, deja, nėra nei dviejų, nei net vieno lietuvių milijono pasaulyje už Lietuvos ribų (kiek jų fiziškai pagal kilmę čia dabar turėtų būti), taip tebejaucia ir galvoja dar dešimties tūkstančių. Jeigu savo dvasią ir jausmą būtų užrakinę vien tik interesų gynimui to krašto, kur jie galėjo pasiekti aukšto ekonominio standarto ir patenkinančios asmeninės medžiaginės gerovės, tai gal tik retas iš jų tebtų sielojėsis tolimosios tėvynės ir jos laisvės reikalais tiek prieš pirmąjį pasaulinį karą, tiek ypač dabar. Amerika vis dar tebėra šalis, kur labiausiai apsimoka nutautėti, savo asmeninių interesų naudai sutirpstant jos katilė.

Visperkamas ir parduodamas...

Pagaliau, šioje bestiališko materializmo plotmėje, kad ir be būtino reikalo galėčiau įterpti ir savo inicialus.

Tik dėl to, kad jau prieškarinės ir vėlesnės bolševikinės spaudos puslapiuose ir dabar kai kurių okupanto janičarų memuaruose tiek ir tiek prisiskaičiau savo paties charakteristikų. Kadangi gimnazisto ir studento jaunystėje truputį susipažinęs su marksizmo ir socializmo teorijomis ir padraugavęs su keliais tokio pat amžiaus jų raštininkais, netrukus kategoriškai nesutikau pasukti toliau į bolševizmą ir vėliau niekuomet nesileidau muilnamas jo "pažangių" ir "humanistinių" idėjų, kaip atsitikdavo ir tebeatsitinka daugeliui liberalų, - tai kaip kitaip tokius nepakenčiamus mano "nusikaltimus", "parsidavimus" ir "išdavystes" galėję išaiškinti enkavedistinis mentalitetas ir jo stiliaus klasikais?

Aišku, - tik tuo ir dėl to, kad aš "irgi materialistas", biaurus egoistas ir savanaudis, godus pinigų, gero gyvenimo, lėbavimų, todėl parsiduodęs bet kuriai žvalgybai, bet kuriam diktatoriui. Ne tik Smetonai ir Amerikos imperialistams, bet dar Hitleriui ir jo žmogėdrams, už kurių pinigėlius, kaip dabar papildomai paaiškėjo, aš linksmai tik traukęs sau šampaną...

Išeitų, kad visi mane paeiliui pirkio ir perka, šampanu girdo ir gerus pinigėlius bruka, - tik vieni bolševikai neperka ir nė kapeikos neduoda. Ne košer Maskvai.

Nebuvau ir anksčiau labai turtingas, bet turbūt dėl juoko ir tuos menkniekius, ką Lietuvoje turėjau palikti, namų apyvoką ir tėviškės žemės dalį, idealistiškai "tarybiniai" pareigony išgi pagrobė "liaudies gerovei". Tad tik aš jiems jau šį tą daviau, kolkas dar nė ačiū neišgirdęs. Pinigą gi oho kaip vertinu, ypač kai jį pačiam reikia savo pirštais užsidirbti, ir kol žinau, kaip tat nelengva. Mes, ne popieriniai, ne "ideologiniai", bet tikri darbininkai tai labai puikiai žinome.

Užsidirbti geresnį namelį, kaktusų darželį, gėlyną už lango, išmūryti pakalnės terasas, išgyti kokių tik reikia "buitinių reikmenų", dažniau parašyti straipsnį ar knygutę atvangos nuotakai - nei dabartinėje tarybinėje, nei net būsimoje laisvoje Lietuvoje aš turbūt jau nepajėgčiau. Ir laikas dėl artėjančios senatvės būtų per trumpas, ir tokių ambicijų ūpas gal išgesęs, kuris, beje, ta kryptimi niekad manyje dar neliepsnojo.

Tad ne dėl to tas visoks mūsų šurum burum.

Ir ne dėl ėdalo!

Jeigu mes kurie ištūzusiai geistume tik medžiaginių vertybių, baisiai trokštume stebuklingai išvystyti Lietuvos žemės ūkio ir pramonės lobių, kurie kai kam gimdo didžiausią džiaugsmą ir atvečia "istorinės laimės horizontus", tai čia nežaibuočių tokia neapykanta brolio prieš brolių, tiek nesigriebtume melo, šmeižto ir įžulumo ramentų. Kai dėl manęs, tai jūs galėtumėt tuos vis aukštyn kylančios savo gerovės tortus ne tik valgyti, bet ryte ryti. Kaip liaudies termitai, kaip visi jos parazitai.

Tada be abejo nebūtų ir tų visų pakvaišusių diskusijų, juodo raudono pagiežos tepalo ir, žinoma, jokio dialogo. Ėskime, gyvenkime, džiaukimės kiekvienas prie savo smakro lovių, - ar Kalifornijoje, ar Maskvoje, Kazakstane, Vilniuje ar Kupiškyje, - argi ne vistiek?...

Bet, matyt, broliai tėvynėje ir atplaišos užsienyje, - visi mes savo širdyse turime ir jaučiame kai ką svarbesnio už ėdalą, kai ką vertingesnio už rusiškos okupacijos "laimę ir jos šviesią ateitį".

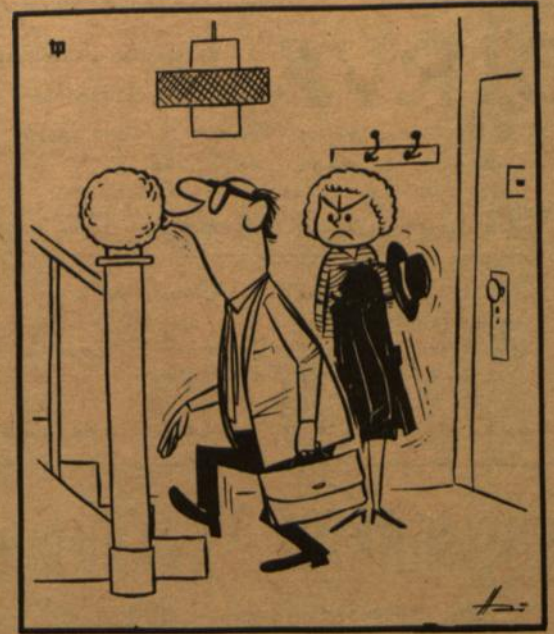
Ir jeigu kuomet mus nerimas graužia, tai kaip tik dėl tosios ateities. O gal ji tamsi?...

BALUTIS Į VERSALĮ...

(Atkelta iš 3 psl.)
vės Sargais", taip ir šiuo atveju pasekmės buvo menkos. Juododis, pakeltas generolu, išvyko Lietuvon lapkr. 24 d. Amerikon atvyko uniformuotą kun. Jonas Žilius, paskirtas čia Lietuvos karminiu atstovu. Neatgriso Amerikos

lietuviams aukojimai šelpimui ir veiklai, nei su deėjimas šimtų tūkstančių į akcines bendroves -- vis Lietuvos vardu. Lapkričio 4 d. New Yorke sušauktame lietuvių organizacijų atstovų suvažiavime nutarta įsteigti Lietuvos Laisvės Pa-

skolos komitetas sukelti Lietuvos reikalams paskolą keletos milijonų dolerių. Lapkr. 5 d. Tarybų vadų suvažiavime Pittsburghe Laisvės Paskolą nustatė 4 milijonų dolerių sumai.

Be žodžių...

Lapkr. 5 d. pasirodė Amerikos valdžios sąrašas kenksmingų kraštų laikraščių. Prie jų priskaityta ir lietuvių Laisvė, Naujienos, Darbas, Mūsų Tiesa.

Lapkr. 19 d. mūsų spaudoje perspausdinta Kaulno Garso pranešimas, kad nuo karo pradžios iš amerikiečių gauta aukų \$193,000. Iš jų -- tautininkai pasiuntę \$98,000, o katalikai \$95,000. Visuomenėje kilo nusistebėjimas, nes katalikų Tautos Fondas tuo metu gyrėsi surinkęs net \$300,000.

Grudžio 1 d. Vykdo. Komitetas Washingtono pradedė išduoti Lietuvos pasus vykstantiems į Lietuvą žmonėms.

Grudžio 3 d. New Yorke vėl suvažiavo didžiųjų organizacijų atstovai ir veikėjai, nutarė Lietuvos Laisvės Paskolą padidinti iki penkių milijonų sumos, 15 metų terminui, iki 1935 metų, su 5%.

Grudžio 10 d. pasirodė pranešimai, kad Hooverio komitetas nukentė jusių kraštų pagalbai teikti Lietuvai pašalpos davęs tik \$300,000, o Lenkijai net \$57 milijonus. Lietuvių komitetas pareiškė Hooverio komitejai stiprų nepasitenkinimą.

Grudžio 18 d. atvyko į Ameriką Lietuvos Finansų Komisija: Jonas Vileišis ir maj. Povilas Žadeikis. Trečias tai komisijai priskirtas anksčiau atvykęs karinės misijos atstovas kun. Jonas Žilius. Jie lankė kolonijas su pranešimais apie Lietuvą, sutraukdami minias klausytojų.

Lietuvos Laisvės Paskolai praversti sudarytas abiejų srovių komitetas: M.J. Vinikas, J. Milius, V.F. Jankauskas, kun. F. Kemėsis, Pijus Norkus, J.O. Širvydas, kun. J. Kaulakis, adv. B. Mastauskas, adv. K. Čėsnulis, kun. J. Jakaitis, P.J. Purvis, V.K. Račkauskas, P.S. Villmontas, kun. M. Penkus, P. Molis, A.B. Strimaitis, P. Jurgeliūtė, K. Krušinskis, R. Karuža, J. Kripas, J. Vasiliauskas ir kun. A. Milukas.

Paskolai kelti kolonijose buvo įsteigtos stotys ir prasidėjo įtemptas darbas.

Lietuvos Finansinė Misija darbavosi čia apie 13 mėnesių, iki 1921 metų sausio 15 d. Tada, baigus vajų, New Yorke buvo sušaukta Laisvės Paskolos stočių vedėjų suvažiavimas. Dalyvavo 36 iš didesnių kolonijų.

Finansinė Misija patiekė savo veiklos davinius. Pasekmės, greta paskolos, buvo nuostabiai geros:

Pačios paskolos, 13 mėnesių bėgyje, pavyko sukelti tik \$1,610,000.

Tačiau visuomenė gausiai prisidėjo kitomis aukomis:

Lietuvos šauliams -- \$8,000.

Lietuvos Gynimo Komitetui -- \$55,000.

Lietuvos Raudonajam Kryžiui -- \$13,975.

Lietuvoje našlaičiams šelpti -- \$901.

Bendrai visokių aukų per Misiją pasiųsta \$159,207.

Per Misiją amerikiečiai persiuntė savo giminėms Lietuvoje \$501,127.

Misijos pirmininkas Jonas Vileišis buvo paskirtas generaliniu Lietuvos atstovu ir pasiliko čia. Kiti du nariai, pulk. P. Žadeikis ir kun. J. Žilius grįžo į Lietuvą.

Jonas Vileišis, darbaavęs iki birželio m. 1921 metų (viso pusantrų metų), Lietuvos Laisvės Paskolos bonų išpardavė iki \$1,789,050, taigi dar už \$179,050 kaip generalinis atstovas.

(A. Stulginskis rinkus Lietuvos prezidentu, Jonas Vileišis buvo atšauktas, atstovu atsiųstas V. Čarneckis. Prie jo, nuo birželio m. 1921 iki rugs. 20 d. 1923 m. bonų parduota dar už \$53,340.)

Finansinei Misijai pradėjus veikti, tuoj iškilo srovinės priekabės. Katalikų spaudoje pradėjo skelbti būk ji "neturinti aiškių įgaliojimų". Draugas paskelbė, kad katalikai su Finansine Misija nesiskaitysią -- su Lietuvos valdžia užvesią tiesioginius ryšius savo Tautos Fondo valdybos vardu.

HELP WANTED MALE

ARC WELDERS

and

SPRAY PAINTERS

EXPERIENCED ONLY.

Immediate openings. Good wages & pension plan.

REMKE, INC.

28100 Groesbeck Hwy.

Roseville, (Detroit), Mich. 48066

(45-54)

HELP WANTED FEMALE

STAFF NURSES Modern 138-bed

hospital, expanding to 175 beds, located in friendly small town. Twenty

miles from Flint with its educational,

recreational, and cultural opportunities. Fifty miles from Detroit. Starting

salary range \$6600 to \$7260 per year depending on experience and

shifts. Periodic salary adjustments to meet prevailing rates in area. Excellent

fringe benefits. Every other weekend off. Quality nursing care emphasized. Established intensive

care unit. Coronary care unit to open in near future. Apply Director of

Nursing, Lapeer County General Hospital, Lapeer, Mich. 48446. (49-51)

KŪRYBA IR MOKSLAS

Lietuvos valstybės kilmės beiėskant (2)

GINTARO KELIO SENOVĖ IR SVARBA

ČESLOVAS GEDGAUDAS

Atstačius anų laikų Gintaro kelio užnugarį ir aplinką, sustokimties jojo reikšmę senovėje.

Kiekvienam lietuviui paviršutiniai žinomi mūsų prekybos santykiai su Vduržemio jūros ir Rytų pasauliu, bet giliau išsiūrėjus, tiesiog nepatikėtina, koks didžiulis prekių bei monetų kiekis yra perplaukęs Gintaro keliu. Kailiai, vaškas, vergai, viena kryptim, druska, ginklai, pinigai kita sudarė nuolatines galingas sroves. Štai A. Voldemaras (La Lithuanie et ses problèmes) nurodo, jog Švedijoje rasta iš viso 24.000 sveikų ir 14.000 kapotų gabalų Kufos (Abassidų) sostinės prie Eufrato monetų datuotų tarp 700-1.000 metų laikotarpio, o taip pat apie 6.000 ankstesnių romiečių pinigų.

Graikų šaltiniai įsakmiai patvirtina to prekybos kelio klestėjimą jų laikais: Herodotas praneša jog "Šiauriečiai" reguliariai siūnčia gintaro dovanų Deloso šventyklai, o Dioscurias atžymi to kelio pietiniame gale didelių mugių buvimą, kur reikėjo vertėjų 7 kalboms.

Timosthenas, Egipto laivyno admirolas Ptolemėjų laikais, pažymi jog Kolchidoje-Kryme, buvo mugiavietė, kurioje susitikdavo 300 tautų. Plinijus, tą kartodamas, priduria, jog dar Romos laikais ten dirbo 130 vertėjų. Tie senovės pasauliniai prekybos centrai, Olbia, Dniepro žiotyse, Gintaro kelio gale, - Panticapeum, graikų "laisvos prekybos" uostas Kerčeje, maždaug panašiomis teisėmis bei vaidmeniu, kaip nūdieniai Tangiers, Macao ar Hong-Kongas, bei Kurtuva (Kartuba - senasis Odesos vardas) įrodo to mūsų "Suezo Kanalo" milžinišką ekonominę bei strateginę svarbą amžių bėgyje, o tokie radiniai, kaip Hittitų dievo stovyklėlės Šernuose prie Kilaipėdos, nustato jo didelę senovę, nes Hittitų Imperija žlugo jau 12 amž. prieš Kr. Kitame Gintaro kelio gale, Vduržemio jūros baseine, "žuvusio vaško" būdu atliedintos auksakalių stovyklėlės ir papuošalai, ir labai skaitlingi gintaro radiniai Mykenų, Assyrių bei Egipto iškaskenose patvirtina tą verdančią nuo žiliausios senovės prekybą. Pabrėžtina, jog gintaras randamas Egipte nuo pirmos dinastijos laikų, o tai nukelia mus 3.000 metų prieš Kristų!

Chemini to gintaro analizė neabejotinai nustatė, jog jis Baltijos kilmės, -- "succinic" rūgšties aukštas pro-

centas išskiria jį iš visų kitų. Pagaliau, jei dar būtų neaiškumų mūsų tos prekybos ir susisiekimo arterijos vaidmeniui nustatyti, M. Gimbutienės skyrius apie Aukso Amžių Pabalty (The Balts 109) geriausiai nušvies padėtų. Ten daugybės archeologinių radinių pačiame Imperijos centre pagalba įrodoma verdančios prekybos klestėjimą tarp šiaurės ir pietų Europos, o romiečių, bizantijos bei arabų piniginiai lobiai suslapstyti Gintaro kelio pakrantėse, nusakoto ekonominio bendradarbiavimo nepaprastą apimtį.

DVIEJŲ VALSČIŲ VALSTYBYTĖ.

Sveiko proto minimumas verčia mus pripažinti, jog to mūsų "Suezo Kanalo" strateginė bei ekonominė svarba lėmė ir valstybės, jį laikiusios, raidą. Savaimė aišku, juo svarbesnis kelias, juo didesnės jėgos ir veiksniai jame užinteresuoti, ir juo smarkesnės tautos reikla, kad jį išlaikyti.

Iš čia seka dvi išvados. Pirmą, bandymas pavaizduoti mūsų protėvius, kaip toli nuo civilizacijos pelkėse gyvenančių bakažių samanotų artojų yra de ja, tik romantiška idilija neišlaikanti faktų teismo. Jei jie būtų taip pabandę gyventi prie vieno svarbiausių pasaulinių vieškelio, jie kaip žirniai bematant būtų buvę nurašyti, ir šiandien netektų apie tai lietuviškai rašyti.

Antra, galingos Vytautinės Lietuvos pradžią ir kilmę šitokioje šviesoje nustoja būti erzinančia paslaptim, o sklandžiai įsijungia 3.000 metų Imperijos tęstinumam.

Matėme jog Varumonių Rikio Valstybės ribas pailgudijo keletos įvairių nepriklausomų mokslo šakų daviniai. Pagaliau, duokime pasisakyti patiem mūsų senuoliams; jie įsakmiai nurodo savo sienų ribas: Žemgalių vardas pažymi šiaurės rubežius, Maskvos Galindų, rytinį, Vyslos Galindų vakarinį, Galyčiaus pietvakarinį, Vytauto laikais, Gelonių (Gelnos) prie Juodųjų jūrų, pietinį, o Donas - Undonis, bei Dunojus - Undenojus užbaigia lietuviškai įremini tą ligi Vytauto laikų išlaikytą plotą.

Kai kam gal net atrodytų, jog čia mano lauziamasi į atviras duris, pateikiant tiek vienas kitą patvirtinančių įrodymų. De ja, Pan Lowmianski yra kitos nuomonės: Lietuva, anot jo, tai buvo dviejų valsčių, keleto kaimelių "valstybė" panaši į Monaco. Tam įrodyti, jisai pateikia net

žemėlapiuką. Tačiau tas jojo kūrinys turi dvi didesnes skylės:

Primo, jisai sąmoningai išleidžia iš akių mūsų tautos didžiajame plote įvykusį feodalinį susiskaldymą. Toks smulkėjimo procesas vyko tuomet visoje Europoje, ir būtų juokinga paėmus 13 šimt. Florencijos ar Senos žemėlapiuką išvedžioti tai neva iš ten Italiją kilus.

Ingaurio žygio Sakmės dainius vienu šurpiu sakiniu tą Varumonių Rikio valstybės skaldymopradžią nušviečia: "Buvo Trajano šimtmečiai, pradžioje Jaroslavo metlaikis, buvo Olego suirutė, Olego sūnaus Sviatoslavo".

Mintis čia pravedama tokia: Trajanas, dievžmogis, sukūrė idealiai pastovią Imperiją, klestėjusią amžiais; (Romos

ANASTAZIJA TAMOŠAITIENĖ

"Sekmadienio pasivaikščiojimas" (audinys).

imperatorius Trajanas nukariavo Dakų-Getų valdovą Didžiabalį (Decabalus) ir "sutvarkė" jo sąjungininkus Kijevo Rusus (Roxolani) bei Sarmantus, -- Ukrainos ste-

(Nukelta į 6 psl.)

DAIL. V. ANDRIUŠIO KŪRINIŲ PARODA BOSTONE

Balandžio 20 d., minint dail. V. Andriušio mirties metines, Bostono Kultūrinių subatvakarių Komisija Tautinės S-gos namuose surengė jo pirmąjį meno kūrinių parodą. Viso buvo išstatyta 61 paveikslas: įvairūs scenos dekoracijų eskizai ir tapybos darbai, Tautinės S-gos namai buvo per mažai, kad sutalpintų visus paveikslus, kurie buvo pasiskolinti iš privačių asmenų ir p. Andriušienės, todėl daug jų buvo gražinta savininkams neparodžius visuomenei. Kaip teko patirti daug dail. V. Andriušio kūrinių turi jo žmona, kurie dar nėra įremini bet sukurti Bostone. Daug jo paveikslų liko Kaune ir jų likimas nežinomas.

V. Andriušis buvo ne paprastai kuklus, todėl niekad save nelaikė dailininku ir niekad nesutiko dar gyvas būdamas, kad jo kūryba būtų parodyta visuomenei. Jo draugai tiek Kaune, tiek Bostone bandė jį perkalbėti, bet atsakymas visada buvo neigiamas.

Plačioji visuomenė, jo neatsiėmusi, dail. V. Andriušio kūrybą galėjo matyti Kaune -- valstybės teatre -- jo nutapytas scenos dekoracijas ir kostiumus. Bostone jo žymus kultūrinis palikimas -- Tautinės S-gos namų vidaus dekoracija. Šių savo kūrinių jis negalėjo paslėpti nuo visuomenės. Bostono T.S-gos namai yra visų lietuvių mėgiami, įėjus į vidų pasijunti lyg mažame lietuviškame muziejuje: vidus išpuoštas lietuvių liaudies mano ornamentais, tautiniais šukiais, lietuvių tautai nusipelnusių asmenų portretais ir biustais. Tiesa, portretai ir bius-

tai nebuvo jo kūryba, bet jis juos suderino su visu vidaus įrengimo vaizdu. Jis tą padarė, kad šiais namais naudotųsi ne tik L.T.S-gos nariai, bet visi lietuviai, o ypač jaunimas, kad jie čia susirinkę pajustų tikrą lietuvišką dvasią.

Šios parodos proga Kultūrinių Subatvakarių Komisija įsigijo dail. V. Andriušio portretą, kurį nupiešė dail. A. Rūkštelė, ir pakabino kartu tarp kitų mūsų visuomenės veikėjų portretų. Tokiu būdu jam pareikšta pagarba ir padėka už jo nuopelnus Tautinei Sąjungai ir visai lietuvių visuomenei.

I parodos atidarymą atsilankė gražus Bostono ir apylinkės lietuvių būrys. Parodą atidarė inž. Cibas -- Subatvakarių K-jos pirm., o T. S. Bostono skyriaus garbės pirm. J. Kasmauskas ir pirm. J. Rentelelis atidengė dail. V. Andriušio portretą. Dail. Č. Janušas, atvykęs iš New Yorko, labai gerai pažinęs velionį dar iš mokyklos laikų, papasakojo daug įvairių dail. V. Andriušio gyvenimo epizodų. Tai buvo žmogus, kuris dirbo kitiems, bet ne sau. Dar mokyklos suole būdamas pasižymėjo tapyboje, baigęs Kauno Meno mokyklą, dirbo Valstybės Teatre Kaune, kūrė paveikslus ir atliko įvairius komercinius užsakymus. Per savo kuklumą nesiveržė į viešumą ir labai dažnai jo darbais pasinaudojo kiti, bet ne pats autorius. Tokis jis pasiilko visą gyvenimą.

Paroda pavyko puikiai, paveikslai buvo tvarkingai išdėstyti ir suderinti, kas sudarė žiūrovams malonų visos parodos vaizdą. (p.m.)

'SENOJO LIAUDIES MENO ĮKVĖPTA'

Su tokia antgalve pradeda Eloise Wilkinson, Windsor Star dienraštis, balandžio 17 d. A. Tamošaitienės parodos aprašymą, kuri buvusi Windsoro universitete.

Pirmuoju savo reportažo sakiniu žurnalistė pabrėžia Anastazijos Tamošaitienės meno, nežiūrint, ar tai būtų jos audiniai, paveikslai, ar kilimai, spalvų derinio turtinumą, kuriam turinį sudaro gamta ir žmonių figūros.

Straipsnis gana išsamiai aprašo, užakcentuodamas jos lietuvišką kilmę, jos biografiją ir nuopelnus senovės tautiniam liaudies menui, jos surengtų svarbesnių tautinių parodų vietas, kaip Paryžius 1937 metais, Berlynas 1938 metais, New Yorkas 1939 metais; ir vėlesniais daugiau vietinio pobū-

džio parodas, kaip Montrealis, Kingstonas, Ottawa, Detroitas, Windsoras ir t.t.

Pažymi jos gautus aukso medalius už audinius 1937 metais Paryžiuje ir 1939 metais New Yorke ir Berlyne.

Baigusi biografinius bruožus, straipsnio autorė vėl grįžta prie menininkės kūrybinių nuotakų ir jos kūrinių smulkesnio apibūdinimo.

Jos nuomone, menininkės kūriniai ir audiniai sukuria netik savotišką sentimentalią nuotaką, bet taip pat duoda kūrybai muzikalinę savi-jautą, ritmą bei harmoniją, kuri labai aiškiai išskyla jos kompozicijose.

Daugumoje jos kūrinių randi išbaigtą lydinį, kuriame atsispindi senojo pasaulio tautinės inspiracijos, apskraus menininko - amatininko poetiškai išreikštos iki galutinai išbaigto abstraktinio meno.

Be parodos, kuri vėliau iš universiteto buvo perkelta į Windsoro lietuvių parapijos patalpas, prieš išvažiuodamas dailininkas Antanas Tamošaitis skaitė Windsoriečiams gana turinį gą, tautinių drabužių atsiradimo istorijos paskaitą. Paskaita buvo paįvairinta tautinių drabužių, juostų ir audinių spalvotais paveikslais. Publikos susidomėjimas paskaita buvo didelis.

J. Gaižutis

Dail. A. Tamošaitis skaito paskaitą Windsoro lietuviams apie tautinių rūbų kilmę. J. Gaižutis nuotrauka

Agr. A. Bludžius su žmona prie įsigyto dail. A. Tamošaitienės paveikslų. Kairėje dail. A. Tamošaitienė. J. Gaižutis nuotrauka

Dail. Jurgio Juodžio pirmoji paroda Chicagoje įvyks gegužės 10-14 d. "69" meno galerijoje, 2612 W. 69 St. Parodos garbės komitetas sudaro gen. konsulas dr. P. Daužvardis, prof. gen. S. Dirmantas ir prof. A. Varnas. Atidarymas įvyks gegužės 10 d. 8 val. vak. Bus išstatyta apie 50 kūrinių. Nuotraukoje vienas J. Juodžio kūrinių -- Saulėlydis (tempera).

GINTARO KELIO SENOVĖ...

(Atkelta iš 5 psl.)

pių raitelius, juos visus suvienydamas 105 metais kaip Romos "sąjungininkus" Gintaro Kelio Didžiosio Kijevo Karūnos vadovybėje. Ta jo santvarka liko klestėti amžiams. -- Jaroslavo Išmintingojo laikai dar galima laikyti visai patenkinamais, tęsia toliau dainius. Nagi po jo mirties (1055) tas nelemtas Olegas viską sugriovė. Tuo būdu jį supliekęs autorius dar pridėdą: "nesgi tasai Olegas kardu kivirčius kalė, ir nusėjo žemę strėlėmis". Tokį vertinimą patvirtina ir metraščiai, -- nuo jo prasideda didžiulės valstybės skilimai ir vaidai, ypač suastrėję prieš pastačius Pietus ir Šiaurę: naujai krikštytus Kijevo Rasus, pakliuvusius slavų Kunigaikščių valdžion, kurių senus lietuviškus dievus Kurėją, Perkūną, Sotvarą bei Mokošį ir jau minėtą dievžmogį Trajaną Vladimiras išvartė Kijevo Šventvietėje, o jie maištą pakėlė vėl atstatė (Trajana, Chorsa, Perun, Mokoš, Sotvar na bogy obratyša, - chozdenie Bogorodici po Mukam) iš vienos pusės, ir likusia "pagoniška" Šiaurė iš kitos pusės. Tuos kryžiaus karus atsimindamas, Slovo dainius apgalestauja: "Nemingos (Nemuno) kruvinai krantai ne javais nusėti, -- nusėti Rasos sūnų kaulais".

PAN LOWMIANSKI ŽEMĖLAPUKAS VOLUINĖS TAIKOS SUTARTIES ŠVIESOJE

Grįžkime prie to žemėlapiuko antrosios sky-

lės. Pan Lowmianski ar bitraliai apkarpęs Lietuvos žemes, beparodo jų vos menkutę dalį. Lai mei, jam sukontroliuoti turime labai patogų istorinį įvykį, -- Voluinės taikos sudarymą 1220 metais, taigi jo paties nurodomam 13 šimtmečiui. Savo įkarštyje beirodinėjant Lietuvos menkystą, jis toli prašaua taikinį ir visai nepastebi skelbiąs nesąmonę: jo nurodoma pietine Lietuvos žemių riba ir Voluinės Kunigaikštija ne tik nesirubežiuoja, bet yra nutolusios 500 km. ir perskirtos dviejų didžiulių kunigaikštijų: Jotvingių (vėlesnė Wielkopolska) bei Baltgudijos. Tai kamgi tie Lietuvos delegacijos 21 Kunigaikščiai vargsta, bekeliadami sudaryti taikos sutarties su valstybe, kuri visai jiems negrašo?

Pridėkim, jog vien

tarp 1200-1263 metų, tai gi vis tame pačiame 13 amžiuje, buvo net 75 su-skaiciuoti lietuvių žygiai į Voluinę ir Kijevo Rasą. Išėitų, jog dviejų valstybių lietuviai turėjo pirmą 75 kart nukariauti 500 km. ploto valstybes, kad pradėti kariauti su Voluine! Ar tai ne juokinga?

Užpildant pirmąją skyelę, randame jo parodytą "valstybių" atstovus, dideliu būriu žygiuojančius pasirašyti sutarties vienos tautos vardu. Jų tarpe buvimas net penkių "didžiųjų Kunigaikščių" -- pretendų į Dviejų Marių Karūną, parodo, kaip beviltiškai nuo Olego laikų buvo susipynę slavų ir lietuvių dinastinių palikimų klausimai, "pagonims" automatiškai tapus nušalintiems nuo didžiojo sosto.

Užpildant gi antrą skyelę, tos delegacijos sudėtyje randame dvi Kunigų dinastijas, atstovaujan-

FILATELIJOS KAMPELIS

(6)

Antanas Bernotas

ARGENTINA išleido 20 penzų pašto ženklą su šv. Barbaros, artilerijos globėjos, atvaizdu. Ženklas rūžavos spalvos.

Šventoji Barbora, gyvenusi 3-čio šimtmečio pabaigoje Nikodemijoje, Maž. Azijoje, tuo metu, kai krikščionybė dar tik plitė, savo tėvo pagonio buvo už-

daryta bokšte, kad nepasidarytų krikščione, ir ten laikoma ir auklėjama. Nežiūrint ir tokios apsaugos, kaip legenda pasakoja Barbora vistiek tapo krikščione ir tėvas, nežinodamas ką daryti, perdavė ją krašto gubernatoriui Martianui, kad būtų nužudyta pagal esamus įstatymus. Ir gubernatoriaus akivaizdoje ji atsisakė mesti krikščionybę. Tada tėvas pasiūlė nukirsti jai galvą, kas 306 m. po Kr. ir buvo padaryta. Bet, vos tik bu-delis nukirto jai galvą, kai žaibas trenkė ir užmušė tėvą. Nuo to laiko prie šventosios Barbaros meldžiamasi perkūnijų metu. Amžių bėgyje ji tapo visokių ugnių - žaibų, artilerijos, bokštų ir tvirtovių patronė. Prancūzijoje karo laivų šaudmenų sandėliai ir dabar tebevadina Sainte Barbe, atseit, šventoji Barbė. Jos šventė yra gruodžio 4 d.

ČEKOSLOVAKIJA penkto sportinio ir kultūrinio suvažiavimo proga išleido 30 halerių pašto ženklą su Karlovy Vary vaizdu. Spalvos: tamsiai violetinė - auksinė.

Karlovy Vary (vokiškai: Karlsbad) yra pasaulinio garso Čekoslovakijos kurortas ir randasi Sudetų krašte, Šiaurės vakaruose Čekoslovakijoje, prie Teplico ir Egerio upių santakos. Kurortas garsus karštomis radiokatyvais glauberio druskos vandens voniomis. Sakoma, kad versmės apriko imperatorius Karolis IV. 1347 m., kuris čia pastatė pilį ir Vary miestelį apdovanojo privilegijomis. Vėliau miestelis imperatoriaus garbei buvo pavadintas Karlsbadu. Į gydyklą suvažiuoja netik ligoniniai iš visų kraštų, bet vanduo dar ir eksportuojamas. Miestelis anksčiau priklausė Austro-Vengrijai, bet po I Pas. karo, atsikūrus Čekoslovakijai, buvo priskirtas jai. 1938 m. Hitleris miestą su visu Sudetų kraštu atplėšė nuo Čekoslovakijos ir prijungė prie Reicho, tačiau jis jai vėl grįžo 1945 m. Po II Pas. karo rusai čia buvo radę uranijaus rūdos. Mieste gyvena apie 32,000 gyventojų.

KANADA balandžio 10 d. išleido 5 centų p. ženklą su banginių rūšies gyvūnu, vadinamu Narwhal. Pašto ženklas spalvotas.

Narwhal, ankstesniųjų tyrinėtojų vadintas ir vienragiu, yra tipingas Kanados tolimosios šiaurės vandenų gyvūlys (ne žuvis). Jis dažniausia aptinkamas vandenys apie Baffino salą ir šiaurinėse Hudsono įlankos pakrantėse. Jis užauga iki 16 pėdų ilgio ir turi ant viršutinės žiaunos išaugusią iltį iki 4 colių storio ir iki 7 pėdų ilgio. Kol jaunas -- būna pilkai mėlynas, vėliau jo oda išsimargina baltomis dėmėmis ir dryžiais, o papilvė paprastai būna visai balta. Narwhal (lotyniškai: Monodon monoceros) kaip ir kiti banginių veislės gyvūnai, neišsiritą iš kliausių, bet būna pagimdomi patelės.

V. VOKIETIJA išleido 30 pfenigų pašto ženklą Carl Zeissui ir Ernst Abbei pagerbti. Piešiny: stilizuotas optinis prietaisas.

Carl Zeiss (1816-1888), gar-

sus vokiečių pramonininkas, gimė Weimare, 1846 m. Jenoje jis įsteigė dirbtuves gaminti optinius ir precizinius instrumentus. Vėliau prie biznio prisidėjo jo sūnus ir Ernst Abbe, ku-

rių įmonės pasidarė garsios visame pasaulyje savo išdirbiniais ir daugelyje kraštų turi savo skyrius, tarp kitų ir Amerikoje. Dabar Jeno miestas randasi Rytų-Vokietijoje.

Skaityk ir platink DIRVĄ

Detroito tautinių šokių grupė "Šilainė" išpildant Kepurinę Clevelande surengtame vakare.

J. Carlos nuotrauka

PLANINGAS TAUPYMAS

5 1/4%

Mokamas už vieną metų taupymo ląkstus nuo išdavimo datos (\$10,000.00 ar daugiau, įdedant po \$1,000.00)

MOKA GERUS DIVIDENDUS. PRADEK TAUPYTI ŠIANDIEN!

4 3/4%

Metinis dividendas mokamas už indėlius taupymo knygutėse.

DEL INFORMACIJŲ KREIPKITES

MUTUAL Federal SAVINGS

AND LOAN ASSOCIATION OF CHICAGO

2212 WEST CERMAK ROAD · CHICAGO, ILL. 60608 · TELEPHONE 847-7747

OFFICE HOURS: Monday, Tuesday, Friday 9 to 4; Thursday 9 to 8; Saturday 9 to 1; Wednesday closed.

PARKING LOT — ADJOINING OUR OFFICE BUILDING

JOHN J. KAZANAUSKAS, President

Tik per Angliją... Pigiau, greičiau, geriau. galima pasiųsti dovanų siuntinėlius savo artimiesiems Lietuvoje.

Artėjant vasarai, dabar, jau pats laikas pagalvoti kokį dovanų siuntinėlių sudaryti ir pasiųsti savo giminėms. Žemiau siūlome du specialiai paruoštus, praktiškus ir labai naudingus siuntinius.

VASARINIS 1968. 1.

Gėlėto, nepermatomo, storo nailono medžiaga dėl 4 suknelių, 3 1/2 jardo vilnonės angliškos labai geros vyriškai eilutei medžiagos, 3 1/2 jardo, vilnonės angliškos moteriškai eilutei medžiagos, 1 terelėno bliuskutė, 1 vyriški nailoniniai marškiniai, 2 p. vyriškų arba moteriškų geriausios rūšies nailoninių kojinių.

\$75.00.

VASARINIS 1968. 2.

Pavasariniam arba vasariniam paltui vilnonė medžiaga, 3 1/2 jardo vilnonės angliškos puikių eilutei medžiagos, storo nepermatomo nailono medžiaga dėl dviejų suknelių, 1 šilkinė skarelė, 1 vyriški nailoniniai labai geros rūšies nailoniniai marškiniai, 1 sv. šokoladinių saldinių, vyriškas arba moteriškas nailoninis lietpaltis.

\$75.00.

Taip pat, į betkurį siuntinį galima pridėti žemiau išvardintus dalykus, kurie yra visada naudingi ir laukiami Lietuvoje. Vilnonė skarelė \$4.00, nailoninis itališkas lietpaltis \$10.00, vyriški arba moteriški megstukai \$12.00, nailoniniai marškiniai vyriški \$7.00, vyriškos arba moteriškos nailoninės arba vilnonės kojines \$2.00.

BALTIC STORES LTD.,

(Z. JURAS)

421 Hackney Rd., London, E. 2. SHO 8734.

Su malonumu priimame užsakymus, kuriuos pats siuntėjas pasirenka iš kainoraščio arba užsako kas jam patinka. Taip pat, persiunčiame ir jūsų pačių supirktus siuntinius.

Mūsų sąskaitos duoda teisę į Income Tax sumažinimą, jei siuntiniai yra siunčiami šeimai.

***JFK CLEVELANDO** skyrius išsiuntinėjo laiškus Ohio valstijoje gyvenantiems lietuviams, prašydamas aukų Lietuvos išlaisvinimo ir lietuvių išlaikymo akcijai paremti. Skyriaus surinktos aukos bus persiųstos JFK Centrai New Yorke. Pastarasis finansuoja suaktyvinių metų VLIK ir Lietuvių Bendruomenės veiklą, kurios projektai spaudoje buvo plačiai aprašyti.

JFK Clevelando skyrius dėkoja visiems už jau prisiųstas aukas ir maloniai prašo visus tautiečius, kurie dar nespėjo savo aukos prisiųsti, tai artimiausiu laiku padaryti. Labai prašome aukos ir iš tų Ohio gyvenančių lietuvių, kurie dėl adresų pakeitimo, ar to adreso mums nežinojimo asmeniškai kvietimo aukoti nėra gavę.

Ohio lietuviams yra numatyta nemaža pareiga — šiais metais minėtiems tikslams sutelkti \$6000. Tai padarysime tik visų bendrompajėgom. Tegul nelieka nei vieno iš mūsų savo auką neprisidėjusio prie suaktyvinių Laisvės Kovos Metų darbų. Pavergta Tėvynė laukia mūsų pagalbos. Realiausia ir prieinamausia tos pagalbos forma mums šian dien piniginė auka.

Auką prašome siųsti laiške pridėtuose vokuose skyriaus pirmininko adresu, arba jas įteikti skyriaus išdėstymams: S. Knistautienei, 1169 E. 71 St., Cleveland, Ohio 44103, arba F. Eidimtui, 6517 Superior Ave., Cleveland, Ohio 44103.

Pas komiteto išdėstymus arba spaudos kioske Šv. Jurgio parapijos salėje po pamaldų galima įsigyti JFK platinamų ženklų bei laimėjimų biuletenų. Kviečiame Clevelando lietuviškas organizacijas ir tų ženklų ir biuletenų platinimo talką. Tegul nelieka nė viena lietuvių mašina nepasipuošusi propagandiniu už Lietuvą ženklų ir visi lietuvių siunčiami laišukai tegul pasipuošia suaktyvinais ženkleliais.

Clevelando Skyrius

VISI MALONIAI KVIEČIAMSI DALYVAUTI IX Amerikos Lietuvių Inžinierių ir Architektų Sąjungos suvažiavimo

BANKETE

š. m. birželio 1 d., šeštadienį, 7:30 v. v.

Sheraton-Cleveland viešbutyje.

Programoje: solistė Nerija Linkevičiūtė.

Šokiams gros geras orkestras.

Informacijas ir banketui rezervacijas galima gauti pas inž. A. Gedrį, 355 Royal Oak Blvd., Richmond Hts., Ohio 44143, tel. (216) 481-8205. Bilietai į banketą — 10 dol. asmeniui. Rezervacijos priimamos stalais (10 asmenų), arba pavieniui. Studentams nuolaida.

*** Dail. Antanas J. Vaikšnoras** savo akvarelės kūrinių pateko į Amerikos rinktinių tos srities dailininkų parodą, ruošiamą Springfield Art Museum, Springfield, Missouri. Parodai buvo patiekti 1300 kūrinių iš 48 JAV valstijų. 169 atrinktų geriausių kūrinių tarpe buvo ir mūsų dailininko Ant. Vaikšnoros paveikslas.

Tai jau kelintas kartas, kai dail. Ant. Vaikšnoras laimi rinktinių JAV dailininkų tarpe užtarnautą pagarbą ir pripažinimą.

*** DAIL. ANTANAS RŪKŠTELĖ**, iš Chicagos gegužės 2 d. atvykęs į Clevelandą, kur Čiurlio nio namuose vyksta jo dailės darbų paroda, asistuoja Noros ir Vytauto Braziulių namuose. Tą dieną A. Rūkštelė atvyko į Dirvos redakciją ir turėjo progos plačiau pasikalbėti su red. J. Čiuberkiu ir Tėvynės Garsų radijo vedėju Juozu Stempužiu.

Dail. A. Rūkštelės kūrinių paroda uždaroma gegužės 12 d. (sekmadienį) 9 val. vak.

Parodos lankymo valandos nuo 6-9 v.v., šeštad ir sekmad. nuo 12-9 v.v.

LB CLEVELANDO II-OS APYL. VEIKLOS APŽVALGA

Vienas svarbiųjų šio apylinkė atliktų darbų tenka laikyti praveisti rinkimai 3-čioj rinkiminėj apygardoj, kurios metu buvo išrinkti atstovai į JAV B-nės V Tarybą. Už šį darbą padėka tenka buv. vald. pirm. p. P. Mikšui už suorganizavimą rinkiminės komisijos. Komisija darbą atliko labai rūpestingai. Nuširdi padėka tenka III-os rink. apygardos pirm. pulk. VI. Braziuliui, Clevelando Apyl. rink. komisijos pirm. A. Jonaičiui, sekr. L. Balienai, R. Širvaitytei, J. Kalkauskui ir Ig. Stankevičiui.

Clevelando LB II-os apyl. valdyba nuširdžiai bendradarbiavo su I-os apyl. valdyba. Abiejų apylinkių valdybos kartu rengė Tautos šventę, Lietuvių Dieną ir N. Metų sutikimą. Pagal finansinius išteklius buvo paremta Šv. Kazimiero lituanistinė mokykla — \$300.00, BALFas — \$25.00, ALT Vasario 16 d. leidinys — \$15.00, Šv. Kazimiero Kolegija Romoje — \$20.00, muzikės R. Brazaitienės 25 m. jubiliejus muzikos srityje — \$25.00, Centro Valdybai pasiūta — \$100.00. LB rinkimams į V-tą Tarybą išleista — \$198.02, kurių pusę padengė Clevelando LB I-a apylinkė. Viso pajamų iš parengimų, narių mokesčių ir aukų gauta — \$1,752.20, išlaidų — \$713.52, išde lieka — \$1,038.68. Pernai išde buvo rasta — \$868.52.

Š. m. balandžio 21 d. sušaukta LB II-os apyl. visuotinė susirinkime išrinkta nauja valdyba, susidedanti iš P. Balčiūno, O. Jokūbaitienės, A. Jonaičio, V. Čyvo, V. Miškinio, D. Staniškio, K. Žiedonio ir J. Žilionio. Į kontrolės komisiją išrinkti: M. Aukštuolis, M. Balys ir J. Kašuba. Su-

sirinkimui pirmininkavo P. Mikšys, sekretoriavo O. Jokūbaitienė.

Taip pat susirinkime išrinkta 13 atstovų į steigiamos Ohio Apygardos suvažiavimą, įvyksiantį Clevelande gegužės 26 d.

M. Balys,

Buvęs II-os Apyl. pirm.

*** L. K. Demokratų Clevelando** skyriaus metinis narių susirinkimas įvyko balandžio 28 d. Šv. Jurgio parapijos salėje. Susirinkime dalyvavo apie 20 narių ir keli svečiai. Valdybos vardu pranešimus padarė pirm. P. Tamulionis ir ižd. P. Skardis.

Apsvarstius skyriaus visuomenės veiklos klausimus, nariai buvo paraginti skaityti ir remti ne tik savąją, bet visą lietuvišką spaudą bei glaudžiai bendradarbiauti su visomis grupėmis ir organizacijomis, siekiant glaudesnio susipratimo ir jėgų telkimo lietuviško gyvenimo išlaikyme ir kovoje už Lietuvos laisvę.

Sekančiais kadencijai į valdybą išrinkti Petras Tamulionis — pirm., P. Mikšys ir L. Leknickas — nariai.

Susirinkimui pirmininkavo inž. Alg. Pautienius.

*** Šv. Jurgio parapijos** bažnyčioj balandžio 28 d. LKR šalpai surinkta 327 dol. Savo aukos dar neati-

davusieji, prašomi tai atlikti iki vasaros atostogų. Po atostogų nesantieji aukotojų sąrašuose tautiečiai bus bandomi pasiekti pasiekti laiškais.

(ag)

*** AUKURO ANSAMB-LIO** įdainuota plokštelė neužilgo pasirodys RCA Victor leidyklos gamybos. Ansambliui vadovauja muz. A. Mikulskis kanklių orkestro vadovė — Ona Mikulskienė.

Menišką ir prasmingą plokštelės aplanką paruošė jauna Clevelando lietuvių dailininkė Danutė Penkauskaitė. Lietuviškus tekstus surinko Vilties spaustuvė.

Įdomi mūsų jaunimo įdainuota plokštelė, be abejo, ras gilų atgarsį mūsų visuomenėje. Ji pasirodys rinkoje apie gegužės 18-20 d.

Apie plokštelės įsigijimo sąlygas visuomenė bus neužilgo informuota.

*** Julė Rastenienė**, adv. Nado Rastenio žmona, veikli Baltomores lietuvių organizacijose, šiomis dienomis viešėjo Clevelande, atvykus į gimnaitės vestuves ir aplankyti savo motiną Oną Baltrukonienę ir seseris. Čia gimęs, I Pas. karo metu ji buvo viena darbščiausių tautinėje srovėje aukų rinkime ir Lietuvai Laisvės Paskolos bonų platinime.

*** Jūros Gailiūtytės**, PLB Jaunimo sekcijos vicepirminė, nuotrauka pasirodė naujai išėjusio Lietuvių Dienų žurnalo (kovo mėn. laidos) viršelyje. Be to, žurnale telpa ir ilgesnis pokalbis su veiklia Clevelando jaunuosios kartos veikėja. Lietuvių Dienų kovo mėn. laida gaunama Dirvoje. Kaina — 85 c.

*** Išnuomojami** šeimoms be vaikų du butai po 5 kambarius, naujai atremontuoti, po 60 dol. mėnesiui, Šv. Jurgio parapijos rajone, virš Superior Saving banko patalpų. Teirautis telefonu: 431-2497.

*** Apdraudos** reikalais geriausius patarnavimus gausite kreipdamiesi į Z. Obelenį tel. 531-2211.

*** Prieš atnaujindami** savo namų ar automobilių draudimus, palyginkite savo mokesčių paskambindami V. Giedraičiui tel. 941-6835.

Naturally
SUPERIOR SAVINGS
Main Office: SINCE 1909
798 EAST 185th STREET
6712 SUPERIOR AVENUE
13515 EUCLID AVENUE

HOME and
REMODELING
LOANS
....
INSURED SAVINGS

**JAKUBS & SON
FUNERAL HOMES**
Vėsinamas oras Jūsų patogumui
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamuotojai
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo
6621 Edna Avenue EN 1 - 1763
936 East 185th St. KE 1 - 7770

EXPERIENCED
SCREW MACHINE OPERATORS
AND
SET UP MEN.
Starting rate \$4.00 per hour & up
plus fringe benefits.
Call between 8 A. M. & 5 P. M.
SOLAR MACHINE PRODUCTS
COMPANY
29350 North Line Romulus, Mich.
313 - 941-4700
(31-53)

WANTED AT ONCE
JOURNEYMEN
AUTOMATIC SCREW
MACHINE OPERATORS
To set up and operate Acme Grinders.
NATIONAL COLD FORMER
OPERATORS
FOR ALL SHIFTS.
Steady work for qualified men.
Fringe Benefits.
DETROIT DIAMOND SCREW
PRODUCTS
2200 Fourth Wyandotte, Mich.
313 - 383-8200
(51-57)

**NEPAMIRŠKITE
ATNAUJINTI
DIRVOS
PRENUMERATĄ**

"Zaibo" klubo moterų tinklinio komanda laimėjusi pirmąją vietą Amerikos lietuvių tinklinio pirmenybėse Detroitė, balandžio 27-28 d. Stovi iš kairės: A. Karaliūtė, D. Čiurlionytė, V. Mockutė, D. Juraitytė, A. Barzdukai ir J. Ralytė.

DIRVA

TAUTINĖS MINTIES LIETUVIŲ LAIKRAŠTIS

• Lietuvos Generalinis Konsulas New Yorke A. Simutis balandžio 29 dieną dalyvavo Japonijos imperatoriaus gimimo dienos progai priėmimo, kurį suruošė Japonijos ambasadorius prie Jungtinių Tautų Tsuroka ir generalinis konsulas Nara Waldorf Astoria viešbutyje, New Yorke.

• Lietuvių Tautinės Sąjungos New Yorko I-jo skyriaus ruošiamas a. a. Antano Olio minėjimas, turėjęs

įvykti š. m. gegužės 18 d., dėl įvairių kliūčių yra atidėtas iki rudenio. Tiksliai nauja data bus netrukus paskelbta. Ačiū už susidomėjimą.

ALTS I Skyriaus Valdyba

• Atostogos Floridoje pas lietuvius p.p. Jakusovus, Plaza Motel, 4506 Gulf Blvd., St. Petersburg, ant Meksikos įlankos kranto. Telef. 362-1431. (51-53)

LB NEW JERSEY APYGARDOS SUVAŽIAVIMAS

Inž. V. Dilis, LB New Jersey apygardos garbės pirmininkas.

Suvažiavimas įvyko Elizabeth, Lietuvių Laisvės salėje. Dalyvavo 6 apylinkės, atstovai ir suinteresuoti LB darbais lietuviai. Suvažiavimą atidarė apygardos pirm. V. Dilis ir pakvietė pirmininkauti LB Tarybos vicepirmininką kun. V. Dabužį, inž. L. Šimkų ir į sekretoriatą inž. A. Pocių ir Kazį Bartį.

Išklausyti apygardos valdybos, kontrolės komisijos ir apylinkių pranešimai. Diskusijose apie dviejų metų veiklą buvo nusiskundimų dėl neveiklos ir dar prieš suvažiavimą buvo pasirūpinta rasti kandidatus į naują apygardos valdybą. Pirm. kun. V. Dabužis pasiūlė buvusį apyg. pirm. V. Dilį pakelti į garbės pirmininkus ir naujai valdybai numatyti 9 kandidatus dar prieš suvažiavimą, iš kurių 7 bus valdyba ir du kandidatai (vietomis pasiskirstys vėliau). Susirinkimas pasiūlymą priėmė. Į kontrolės komisiją pasiūlyti ir išrinkti Eugenija Klupšienė, Antanas Vitkus ir A. S. Trečiokas.

Pasitarta dėl bendruomenės darbų ir paskubomis suvažiavimas baigtas, nes čia pat buvo vietinės apylinkės surengtas buvusios Lietuvos valstybinės operos solistės J. Augaitytės dainavimo studijos mokinių koncertas, į kurį visi suvažiavimo dalyviai buvo pakviesti dalyvauti. Be to dar čia buvo išstatyti labai įdomūs dailės kūriniai Paryžiuje gyvenančių mūsų menininkų Antano Mončio, Žibunto Mikšio ir Prano Gailiaus.

Kompozitoriui J. Stankūnui akomponuojant operos solistės J. Augaitytės mokinės Ona Šalčiūnienė, Ona L. Pliuškonienė ir Aušra Mačiulaitytė-Zerr labai gražiai padainavo.

Rengėjai, LB Elizabetho apylinkė, programos dalyvius ir svečius maloniai priėmė ir pavaišino.

A. S. Trečiokas

• Ateitininkų Federacijos naująją valdybą sudaro: prof. dr. Justinas Pikūnas — Federacijos vadas, prof. kun. Stasys Yla — dvasios vadas, dr. Romualdas Kriaučiūnas — generalinis sekretorius, dr. Leonas Bajorūnas — reikalų vedėjas, dr. Kęstutis Keblys — referentas sendraugiams, A. S. Trečiokas — referentas mokslieviams ateitininkams.

Ateitininkų Federacijos valdybos būstinė yra reikalų vedėjo dr. L. Bajorūno adresu: 17689 Goldwin, Southfield, Mich. 48075.

Skaityk ir platink DIRVĄ

• Stanislovas Jakševičiūtės-Venclauskiens kapo paminklo šventinimo iškilmės įvyko gegužės 5 d. Waterbury, Conn., pradėjus 11:30 val. pamaldomis šv. Jozapo bažnyčioje.

Po iškilmių lietuvių kapinėse, velionės dukterė Danutė Venclauskaitė dalyvius pakvietė užkandžiams.

• Vilijus Bražėnas pasiuntė laišką į "Connecticut Sunday Herald", kuris tilpo kovo 24 d. laidoje. To pat turinio laiškus įsidėjo Torrington, Waterbury, Bridgeport, Hartfordo laikraščiai. Laiško autorius gina Amerikos politiką Vietname, kartu išskeldamas komunizmo pavojus pasauliui.

CHICAGO

• Naują radijo valandėlę Chicagoje įkūrė buv. ALT pirm. inž. A. Rudis. Iš stoties FM-WXRT (banga 93.1) valandėlė bus transliuojama kas šeštadienį, 10 val. vak. Valandėlė žada būti "naujoviška", pasikalbėjimo telefonu forumo formoje, kada klausytojai galės patys pasisakyti įvairiais klausimais.

Programos vedėju yra A. Šlutas.

PRANEŠIMAS

METMENŲ VAKARAS įvyksta gegužės 25 d., šeštadienį, 8 val. vakaro, Marquette Hall, 6908 So. Western Avenue, Chicago, Illinois.

Programoje: JONAS MEKAS — pagrindžio filmos, poezija. Mirga Pakalniškytė — poezija. Rimas Vėžys — poezija.

Po programos šokiai, veiks baras.

Maloniai kviečiame visus atsilankyti ir savo dalyvavimu paremti Metmenų žurnalą.

Santara-Šviesa (sk)

• Jonas Pakel-Pakalnis, Chicago Savings & Loan Association prezidentas, priėmęs III Tautinių šokių šventės komiteto narius, pasiskyrė 1,000 dol. dviejų jaunuolių atvežimui iš Pietų Amerikos. Tiek kainuoja kelionės išlaidos.

• Lietuvos ginkluotųjų pajėgų 50 metų platus minėjimas įvyks š. m. lapkričio mėn. 23-24 d.d. Chicagoje, Jaunimo Centro patalpose. Chicago lietuvių organizacijų prašoma tomis dienomis jokių parengimų nedaryti, o gausiai dalyvauti šiame minėjime.

BOSTON

BALTŲ BANKETAS BOSTONE

Naujosios Anglijos Baltų Draugijos metinis banketas Bostone rengiamų koncertų parėmimui įvyks šeštadienį, gegužės 11 d., 6 val. vakare, So. Bostono Piliėčių Draugijos trečio aukšto salėje. Kaip visada bus įdomi programa, veiks bufetas ir vyks šokiai prie žinomos Ansbergo kapelos muzikos.

Baltų Draugija tikisi, kad šis banketas pasidarys baltų solidarumo demonstracija šiais iškilmingaisiais metais. (Sk.)

VENEZUELA

• Jurgis Bieliūnas, prekybos namų "CASA EUROPA" savininkas, prekybiniais reikalais išskrido į Japoniją.

• Velykų atostogoms buvo sugrįžęs iš Europos prekybininkų L. H. Gavorskių sūnus Jurgis-Gediminas. Jis sėkmingai studijuoja aeronautiką Muencheno universitete Vokietijoje.

DEVINTOJO ALIAS VISUOTINO SUVAŽIAVIMO ĮVYKSTANČIO 1968 M. GEGUŽĖS 30, 31 IR BIRŽELIO 1 DIENOMIS, CLEVELAND, OHIO SHERATON-CLEVELAND VIEŠBUTYJE

DARBOTVARKĖ

Ketvirtadienis, gegužės 30 dieną:

11:00 val. Pamaldos šv. Jurgio lietuvių parapijos bažnyčioje, 6527 Superior Ave., už žuvusius ir mirusius lietuvių inžinierius, architektus ir griežtųjų mokslų darbuotojus.

12:00-14:00 val. Dalyvių registracija.

14:00-15:30 val. IŠKILMINGAS POSĖDIS.

1. Suvažiavimo atidarymas,
2. Garbės ir darbo prezidiumų sudarymas,
3. Invokacija,
4. JAV ir Lietuvos himnai,
5. Sąjungos žuvusių ir mirusių narių pagerbimas,
6. ALIAS Centro Valdybos pirmininko žodis,
7. Sveikinimai žodžiu ir raštu,
8. Iškilmingo posėdžio uždarymas.

15:30-16:30 val. Mokslo ir profesinių darbų parodos atidarymas.

16:30-17:00 val. Kavos pertrauka.

17:00-19:00 val. Paskaita: "Planetų tyrinėjimų sistemų projektavimas", dr. V. Klemas, Space and Missiles Div., General Electric Co., Philadelphia, Pa.

Simpoziumas: "Gerbūvio siekimas organizuotai", referentas dr. S. Juzėnas, Detroito ALIAS skyriaus pirmininkas, Detroit, Mich. Koreferentas, dipl. inž. B. V. Galinis, ALIAS Centro Valdybos narys, Boston, Mass.

19:00 val. Vakarienė ir pasikalbėjimai.

Penktadienis, gegužės 31 dieną:

9:30-12:00 val. DARBO POSĖDIS.

1. Suvažiavimo komisijų sudarymas (mandatų, nominacijų, rezoliucijų ir kt.),
2. ALIAS centrinių organų pranešimai:
 - a. ALIAS centro valdybos pirmininko,
 - b. išdininko,
 - c. revizijos komisijos,
 - d. garbės teismo,
3. Diskusijos dėl pranešimų ir įstatų,
4. Naujųjų ALIAS įstatų ir taisyklių priėmimas.

12:00-14:00 val. Pietūs.

14:00-17:00 val. 5. Skyrių pranešimai.

6. Ūkinių Studijų Centro pranešimas,
7. Technikos Žodžio pranešimas,
8. Diskusijos dėl pranešimų,
9. Kava ir pasikalbėjimai.

17:30-19:00 val. Vakarienė.

19:00 val. MOKSLINIS POSĖDIS.

Paskaita: "Kybernetika — dabarties atsiekimai ir ateities perspektyvos", prof. dr. A. Avižienis, University of California, Los Angeles, Calif.

Paskaita: "Žemės drebėjimų fizika ir chemija", prof. dr. R. Vainys, Yale University, New Haven, Conn.

12:00 val. Suvažiavimo ponių speciali programa.

Pietūs Kon-Tiki Room, Sheraton-Cleveland viešbutyje. Po to prof. A. Augustinavičienės paskaita.

Šeštadienis, birželio 1 dieną:

8:00-12:00 val. Suvažiavimo golfo žaidynės.

9:00-11:30 val. Specialių komisijų posėdžiai.

11:30-13:00 val. Pietūs.

13:00-14:30 val. MOKSLINIS POSĖDIS.

Paskaita: "Futuristinė architektūra", arch. K. P. Žygys, Graduate School of Design, Harvard University, Cambridge, Mass.

Paskaita: "Makromolekulių mikropasaulis", dr. A. Damušis, Wyandotte Chemical Corp., Detroit, Mich.

14:30-15:00 val. Kavos pertrauka.

15:00-17:15 val. DARBO POSĖDIS.

- a. Mandatų Komisijos pranešimas,
- b. Nominacijų Komisijos pranešimas,
- c. Centro Valdybos, Revizijos Komisijos ir Garbės Teismo rinkimai,
- d. Rezoliucijų Komisijos pranešimai,
- e. Pasiūlymai ir sumanymai,
- f. Sekančio suvažiavimo vietos parinkimas,
- g. Suvažiavimo uždarymas.

19:30 val. BANKETAS.

Tauriam lietuviui, visuomenininkui, Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos atstovui Vyriausiam Lietuvos Išlaisvinimo Komitete,

ANTANUI SODAIČIUI

mirus, jo žmonai ČESLOVAI, sūnams: TOMUI ir MINDAUGUI, dukrai — BIRUTEI ir kitiems artimiesiems užuojautą reiškia

Lietuvos Laisvės Kovotojų Sąjungos Vadovybė

Brangiam mūsų Kolegai Filisteriui

ANTANUI SODAIČIUI

mirus, širdingą užuojautą reiškiamo velionio žmonai ČESEI, dukrai BIRUTEI, sūnams TOMUI, GEDIMINUI bei visiems giminėms, šioj sunkioj visų gyvenimo valandoj

Korp! Neo-Lithuania Filisterių Sąjunga New Yorke

Mūsų narę

NORĄ MITALIENĘ

savo brangios motinos netekus, giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Lietuvių Moterų Klubų Federacijos Philadelphia Klubas

A + A

Majorui JONUI ŠIMKUI

mirus, jo žmonai MARIJAI, dukrai BEATRICEI, sūnams JONUI ir ARNOLDUI giliausią užuojautą reiškia

Jonas Švarplaitis ir šeima

Mūsų mielus bičiulius

MIKĄ ir VACLOVĄ VINCLOVUS

su šeimomis, jų mylimai motinai Lietuvoje mirus, giliai užjaučiame ir kartu liūdime

Bronė ir Jonas Veselkai